

BESTAAT ZE OF BESTAAT ZE NIET? DE VISSERSGEMEENSCHAP

Stephanie Maes
Provinciaal Ankerpunt Kust
Wandelaarskaai 7
8400 Oostende



De 500 woorden van Nicole.

Nicole Derycker is een geboren Oostendse, dochter en kleindochter van vissers. Tot haar 27ste woonde ze in de Stad aan Zee, daarna spoelde ze weg naar Brugge en Antwerpen en belandde uiteindelijk in Watou. Ze publiceerde onlangs haar tweede jeugdboek, *Kus uit India*. Voor HVB schrijft ze maandelijks een column in minder dan 500 woorden.



Bromvliegvariatie



Tijdens de voorbije zomer kreeg ik het miniatuurtje voor HVB maar niet geschreven. Toen schoot ze driftig mijn bureau binnen, haar gezoem oorverdovend in de stilte van de zomermiddag. Met verbazing volgde ik het door haar afgelegde traject, vroeg me af wat haar drijft. Uiteindelijk landde ze op de vensterbank.

Blij met de afleiding haal ik de vliegenmepper, doe haar met een goedgerichte ademstoot weer opstijgen en leidt haar, waaierend met het plastic ding, richting openstaand keukenraam. Ze mikt iets te hoog en komt met een doffe klap tegen het vaste gedeelte bovenaan terecht. Daar blijft ze een fractie van een seconde op de houten binnenrand zitten vooraleer met nieuwe moed langs het zonbeschenen glas omhoog te kruipen. 'Stom beest', mopper ik en klim op een stoel. Voorzichtig schuif ik de vliegenmepper tegen haar zijpootjes. Ze vliegt van het raam weg, beschrijft een zoemende tocht rond de keukenlamp, botst pardoes weer tegen het bovenraam. Minder versuft dan de eerste keer kruipt ze weer omhoog. Nieuwe poging mijnentwege, verwoed gebrom harentwege. Onwillig daalt ze diagonaal naar beneden. Op de onderrand aangekomen gaat ze uitvoerig haar kopje wrijven.

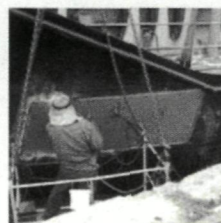
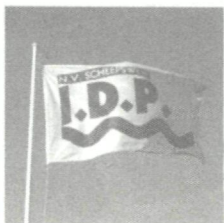
Mijn ergernis ebt weg. Minutenlang kijk ik geboeid naar het gewriemel, schrik als ze plots opvliegt. Ik spring van de stoel en ren weer vliegenmepperwaaierend achter haar aan, vloek binnensmonds als ze weer tegen het bovenraam opbotst. Hoe is het mogelijk, denk ik, terwijl ik weer op de keukenstoel klim. Voelt ze de warme

wind niet? Zie ze daar nu wroeten tegen dat bovenraam, terwijl vlak onder haar de vrijheid roept. Een moorddadige woede welt in me op. Ik hef de vliegenmepper. Luid zoemend loopt ze zigzaggend over het hete glas, zet zich plots af, vliegt met een scherpe bocht naar buiten. Opgelucht keer ik terug naar mijn bureau. Wat drijft zo'n beest toch, vraag ik me weer af. Welk spoor volgde ze, toen ze hier binnensukkelde? Welk doel wilde ze bereiken? Er zullen wel studies over bestaan, over de trajecten die bromvliegen volgen. Mensen kunnen dat: dieren bestuderen, theorieën bedenken over het hoe en waarom van hun gedragingen, experimenten met hen uitvoeren. Gelukkig kunnen dieren dat niet met ons. Een lugubere gedachte komt bovendrijven: misschien bestaan er wel 'hogere' wezens wier drijfveren wij niet kunnen bevatten, die ons als studieobject uitkiezen? En zich verbaasd afvragen wat zo'n nietig scharminkel ertoe drijft om bijvoorbeeld op een toetsenbord te tokkelen, de tekst die op haar scherm verschijnt weg te vegen en daarna opnieuw op dat toetsenbord te tokkelen. Wezens die daar theorieën over bedenken en experimenten uitvoeren om die theorieën te staven. Ik durf het toetsenbord niet meer aan te raken, sluit de computer af en hoop dat - als ik even het spoor bijster ben - 'iemand' met een mensenmepper achter me aan zal hollen om mij de weg te tonen. Iemand die liefst niet al te snel zijn geduld verliest!

Nicole Derycker • foto: Jo Clauwaert



Nieuwbouw
Alle herstellingen,
ombouw en onderhoud

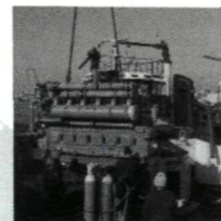


Visserijschepen - Werkschepen
Dienstvaartuigen - Pontons
Motorenrevisies - Mechaniek - Uitlijning
Constructiewerken in staal, aluminium en RVS



Scheepslift 1000 ton (45 x 13,5 x 5,2 m)

Draaiwerk tot 6,30 m TC



Kraanverhuur

Scheepswerf I.d.P. N.V.

Vismijnlaan 5 - 8400 Oostende - Tel. 059-32 18 64 - Fax 059-32 08 13
Tel. na bureeluren: 0477-777 664 - E-mail: info@idp-shipyard.be - Website www.idp-shipyard.be





HET VISSERIJBLAD

Onafhankelijk magazine
van de zee
ISSN: 0776-6912

MEDEWERKERS:

Jo Clauwaert, Robert Coelus,
Walter Debrock (†), Nicole Derycker,
Juil De Vocht, Zio Joris De Voogt,
Don Fabulist, Peter Flynn, Peter
Holvoet-Hanssen,
L.A. Inghelbrecht, Frank Neyts,
Jef Klausning(†), Antoine Légat,
Chris Meyers, Geert Cyriel Tavernier,
Flor Vandekerckhove,
Louis Vande Castele,
Jacques van Harten, Katrien Vervaele,
Guido Walters (†).
Gasten: Gerda Cardon, Jason Savels,
Eddy Serie, Joris Surmont, Yvan
Verbraeck, Geert Walgraeve

Redactie te bereiken op

0474 53 88 00

E-mail: het.visserijblad@telenet.be

www.visserijblad.be

V.u.: Flor Vandekerckhove
Brusselstraat 12, Bredene
UITGEVERIJ:

VZW Liefkemoers.

Redactie, publiciteit en
alle correspondentie:

HVB, Brusselstraat 12,
8450 Bredene

Omslagfoto: Jo Clauwaert
Losse nummers: 3,99 euro
Abonnementen!

* Jaarabonnement België

(12 opeenvolgende nummers startend
vanaf de betaling) door overschrijving
van 29,75 euro op rekening
384-0596581-18 van
Het Visserijblad, met vermelding
abo HVB.

* Jaarabonnement Nederland

(12 opeenvolgende nummers, startend
vanaf de betaling) door overschrijving
van 52,00 euro op
de Belgische ING-rekening van
Het Visserijblad (IBAN):
BE50 3840 5965 8118
(BIC): BBRUBEBB.
Vermelding: abonnement HVB.



Bestaat ze of bestaat ze niet? De vissersgemeenschap

Als er iemand is die de term vissersgemeenschap alhier geijkt heeft dan zijn wij het wel. Toen we het woord voor het eerst neerschreven, hadden we het, vreemd genoeg, nooit elders kunnen lezen; niet in de teksten van de Europese Unie, niet deze van de regering, niet in teksten die door de sector geproduceerd worden, nergens. We hadden het evenmin kunnen vinden in historische overzichten, geschiedenisbijdragen en oude visserijbladen.

Vreemd was dat, want de visserij waarover we in 1988 begonnen te schrijven had, zo zagen wij, niet alleen een eigen sector, maar ook eigen ambtenaren, eigen scholen, eigen winkels en kroegen, eigen zeden & gewoonten, een eigen cultuur (denk maar aan het visserslied), eigen vakbonden, eigen patroonsorganisaties, eigen wijken, eigen voetvolk en eigen voormannen, eigen historici, een eigen pastoor zelfs en ook een eigen tijdschrift, met name HVB. Allemaal elementen die er objectief op wezen dat er wel degelijk zo'n vissersgemeenschap bestond.

Naast al die objectieve, zichtbaar aanwezige facetten was er ook nog iets anders dat ons op het bestaan van een vissersgemeenschap wees. Er was een subjectieve gewaarwording die we konden aanvoelen. Moeilijk te omschrijven is die gewaarwording, want mede afhankelijk van de eigen blik, maar daarom niet minder reëel. Iedereen die zich zijn eerste bezoek aan onze kaaien herinnert, weet dat hij meteen getroffen werd door de eigenheid van de mensen die hij hier aantreft; een gemeenschappelijkheid, een identiteit.

Ondanks al deze factoren werd het woord alhier door niemand in de mond genomen. Dat was voor ons des te vreemder, omdat we al vlug beseften dat we alle hens aan dek moesten hijsen wilden we de stormen trotseren die de globalisering (en de tactieken van de Europese Commissie om daar een antwoord op te bieden) voor de visserij in petto had.

Voor ons werd de term vissersgemeenschap het uitgangspunt in debatten, polemieken en zelfs regelrechte twisten die tussen 1993 en 2003 zo kenmerkend waren voor de Vlaamse visserij. Omdat die vooral in en rond HVB uitgevochten werden, mochten



B.V.B.A. S & S



Jofra Shipping & Trading

Postbus 51 • B - 9060 Zelzate

Tel: +32 (0) 9 361 00 04 • Fax: +32 (0) 9 360 60 04

GSM: +32 (0) 477 952 450

E-mail: jofra.jan@gmail.com

Web: www.bvba-sens-jofra.be

- Aan- en verkoop van alle visserijschepen
- Aan- en verkoop van alle motoren / koppelingen
- Alle toelieferingen / reparaties
- Inbouw van alle merken motoren en koppelingen
- Tevens uw adres voor al uw sloop- en saneringschepen





we daar het etiket van ruziemakers aan overhouden Het was hoe dan ook een tijd waarin we flink aan de boom schudden en er niet tegenop zagen om al het bestaande te bekritisieren. Het was ook een tijd waarin ons blad vele lezersbrieven kreeg, waarin vanuit de 'rank & file' frisse ideeën naar voor geschoven werden, gewone mensen opstonden om hun 'gedacht te zeggen', er vanuit de basis nieuwe initiatieven en nieuwe organisaties ontstonden... allemaal zaken die o.i. bevestigden dat er wel degelijk een vissersgemeenschap bestond en dat ze bovendien alive & kicking was.



In de sector (dat is de economische component van de vissersgemeenschap) werd het allemaal maar met een scheef oog bekeken. Daar nam men een ander uitgangspunt in acht: de private onderneming. Daar had men uitsluitend oog voor *me schip, m'n uus en e veugel op me dek!*

Solidariteit (kenmerk van gemeenschap) wordt in de sector verworpen ten voordele van het eigenbelang (kenmerk van privaat ondernemen). De economische omstandigheden van particuliere eigendom en concurrentiestrijd creëren immers

een ongebreideld individualisme, zeg maar egoïsme. Dat komt niet doordat de reders slechte mensen zijn, maar doordat ze, willen ze de 'rat race' overleven, geen andere keuze hebben. Diezelfde economische omstandigheden stralen overigens af op iedereen. Daardoor leven we allemaal, van hoog tot laag, in een sfeer van wederzijdse vijandigheid: elk voor zich en allen tegen allen. De mensen proberen die vijandigheid wel te temperen door zich te verenigen (bijvoorbeeld in de Rederscentrale en in de vakbond), maar we weten allemaal dat wanneer het puntje bij paaltje komt, het egoïsme al snel weer de bovenhand haalt.

Inmiddels zien we het woord vissersgemeenschap her en der toch opduiken... helaas alleen maar om te zeggen dat ze niet meer bestaat. Verkeerdelijk wordt daarbij gesteld dat de visserij te klein geworden is om nog van een gemeenschap te kunnen spreken.

Klopt niet, want vroeger, toen de sector meer dan dubbel zo groot was, werd het bestaan ervan evenmin opgemerkt. Klopt twee keer niet, want het mag waar zijn dat die gemeenschap inmiddels erg klein geworden is, toch zijn alle hoger vermelde kenmerken ervan nog steeds terug te vinden, zij het *gedownsized*. En het klopt zelfs drie keer niet, want er zijn best wel voorbeelden te geven van nog kleinere gemeenschappen. Waarom blijft de vissersgemeenschap dan zo moeilijk te traceren? Dat komt doordat ze verdonkeremaand wordt, verduisterd door de concurrentiestrijd.

De vissersgemeenschap bestaat, zoals elke gemeenschap trouwens, maar voor/door degenen die, in weerwil van de concurrentiestrijd, toch gemeenschap willen maken. Ze doen dat tegen beter weten in en ze varen voortdurend in tegengestroom. Zo'n mensen waren er vroeger op onze kaaien te vinden en zo zijn er vandaag nog steeds. En tot degenen die cynisch opmerken dat zij de wereld niet kunnen veranderen, antwoorden ze: 'Misschien hebt u gelijk, we kunnen het alleen maar proberen.'

Flor Vandekerckhove • Uitgever HVB
foto's Jo Clauwaert

SKB Life Saving Equipment

reddingsvesten - reddingsboeien - drijvende toestellen - valschermsignalen - stakellichten man.o.boordlichten - noodzenders Locat - radio Beacon - reddingsvlotten: RFD, Elliot, Viking, Zodiac, Autoflug, Bombard, Avion, Callegari, Servaux, Mitsubishi, Soniform - nazicht brandblusapparaten.

- ERKEND SERVICESTATION -

**VERANTWOORDELIJKE VOOR DE KUST:
A. VAN DURME. TEL.: 0475 25 88 02**



SKB Life Saving Equipment
Vosseschijnstraat 44
2030 Antwerpen
Tel + 32 (0) 3 2138670
Fax + 32 (0) 3 2138671

Afdeling kust
H. Baelskaai 8A
B-8400 Oostende
Tel.: 059/33 96 00
Fax: 059/33 96 01

Duurzaam, maar kan het ook maximaal?

Het verduurzamen van het visserijbeheer zal volgens de Europese Commissie zorgen voor 70% meer omvang van de visbestanden, 17% meer vangst, winstmarges die verdrievoudigen en die overheidssteun overbodig maken. De toverformule waarmee dit alles tegen 2015 in orde moet komen, steunt op de applicatie van termen als Maximum Sustainable Yield (MSY), Individual Transferable Quota's (ITQ's) en discardban. De beloftevolle toekomst die Europees Commissaris Damanakis ons voorspiegelt, stemt onvermijdelijk tot nadenken.

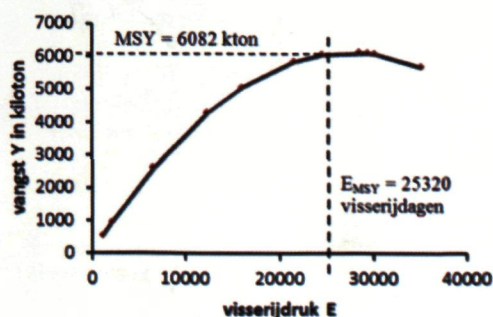
Maximale Duurzame Oogst, luidt de vrije vertaling van MSY. Wat houdt dit systeem nu juist in en wat zijn de beperkingen ervan? Laten we dat even van dichtbij bekijken.

In het MSY-model, dat de visserijbiologen Graham (1935) en Schaefer (1954) bedachten, nemen de vangsten (Y, yield) recht evenredig toe met de visserijinspanning (E, effort), het totale gewicht van het beviste bestand (B, biomassa) en met de efficiëntie van de vismethode (q, quality), tot zover niets irrationeels. Schaefer's uitgangspunt is: $Y = q \cdot E \cdot B$

Als maat voor de visserijdruk (E) nemen we het totaal aantal visserijdagen of beter nog het product van activiteit met capaciteit (visserijdagen*vermogen). Alles staat en valt met de wijze waarop de biomassa aangroeit. Schaefer ging hiervoor te rade bij de Belgische wetenschapper Verhulst (1804-1849), docent aan de Koninklijke Militaire School en leerling van Quetelet. In diverse studies toonde Verhulst aan dat de groei van een (niet-beviste) populatie afhangt van de levensverwachting; dus van de relatie tussen sterfte en geboortes. Populaties kunnen echter niet onbegrensd toenemen; want de voedselvoorraad (K, Carrying Capacity) is beperkt. Verhulst's inzicht bracht het volgende verband aan het licht:

$$\text{populatiegroei} = r \cdot B \cdot \left(1 - \frac{B}{K}\right)$$

Het bestand neemt toe met een bepaalde snelheid (groeisnelheid, r) zolang er voedsel is. Van zodra de biomassa (B) gelijk wordt aan de draagkracht (K), kan de populatie niet meer aangroeien omdat alle voedsel wordt geconsumeerd (de term tussen de haakjes is dan nul en daarmee ook de populatiegroei). De eerste formule beschrijft de vangsten en dus visserijsterfte, met inbegrip van de discards, terwijl Verhulst's formule zowel met de aanwas als met de natuurlijke sterfte rekening houdt. Schaefer bracht beide formules met elkaar in verband en leidde daar een methode uit af voor het bepalen van de surplusproductie. Hij zocht m.a.w. een antwoord op de vraag: welke vangsthoeveelheid kunnen we afromen zonder nadeel te berokkenen aan het beschouwde visbestand? De onderliggende idee is dat het wegvissen van de grote exemplaren meer ruimte en voedsel laat aan de snelgroeende kleintjes. De visserij heeft op die manier een positief effect op de ontwikkeling van het bestand. Die dynamiek bestendigt ook het nieuwe evenwicht tussen vangst en productie. De toepassing van Schaefer's methode op de vangstgegevens in de onderstaande tabel levert volgende grafiek op ^[1]:



Jaar i	Y _i [kton]	E _i [dagen]	Y _i /E _i [ton/dag]
1985	546,7	1224	446,7
1986	812,4	2202	368,9
1987	2493,3	6684	373,0
1988	4358,6	12418	351,0
1989	6891,5	16019	430,2
1990	6532	21552	303,1
1991	4737,1	24570	192,8
1992	5567,4	29441	189,1
1993	5687,7	28575	199,0
1994	5984	30172	198,3
1995	3450	35089	98,3

We zien bij stijgende visserijdruk (E) de vangsten (Y) toenemen tot een bepaald maximum (MSY, Maximum Sustainable Yield). Eens voorbij de top van de curve nemen de vangsten terug af. Van zodra toenemende visserijdruk voor dalende vangsten zorgt (rechterdeel van de grafiek) is er in de visserijbiologie sprake van 'overbevissing'. De aanwas compenseert dan niet meer voor de sterfte (natuurlijke en visserijsterfte) en de biomassa krimpt.

Voor de mate van overbevissing is belangrijk. Blijft de overbevissing beperkt tot 5 à 10 %, en is er niets aan de hand, of bedraagt ze 80% en is het bestand met uitsterven bedreigd. Duidelijk is, dat praten over overbevissing zonder de mate van overbevissing aan te geven, aanzet tot pure stemmingmakerij. De Europese commissie besliste in 2002 om MSY te implementeren voor de communautaire visbestanden. De methode is eenvoudig; ze geldt voor één soort op één bepaalde visgrond. Het volstaat om de vangsten en de visserijdruk over verschillende exploitatieperiodes bij te houden. Probleem is echter dat MSY slechts toepasbaar is bij bestanden die in evenwicht zijn, waar de aangroei compenseert voor de sterfte. Dat is volgens wetenschappers niet altijd het geval, vooral in de Noordzee niet, zo blijkt ^[4] Voorts houdt het systeem geen rekening met beperkingen zoals emigraties en immigraties noch met sterke of zwakke jaarklassen. We weten nochtans dat kleine wijzigingen van het klimaat, de watertemperatuur, stromingen en predators dikwijls een enorme impact hebben op de visstapel. Aanpassingen aan vistuigen en verbetering van de ondersteunende elektronica verhogen de efficiëntie van het vissen. Kortom, de parameters q, r en K zijn niet altijd constant over een grote exploitatieperiode. Om het maximum in de grafiek te kunnen bepalen, moeten we beschikken over data die voorbij het maximum ligt, afkomstig van exploitaties die hoger en liefst veel hoger zijn dan die bij het kantelpunt of de top van de curve. Probleem is dat de uitbating van een visbestand op dat moment dikwijls al ongeoorloofd hoog is. De visserijdruk drastisch terugschroeven is dan noodzaak, maar leidt onvermijdelijk tot hevig weerwerk. Een alternatief is uitwijken naar andere visgronden die mogelijk ook nog eens ander vistuig vereisen. Niets blijkt in de praktijk moeilijker dan het verlagen van de visserijdruk. ^[2]

Volgens het Groenboek van de Europese Commissie is 88% van de communautaire visbestanden overbevist. In de Oostzee wordt tot 3,6- keer en in de Noordzee tot 2,7- keer meer gevisd dan toegelaten door MSY. Voor 30% van de bestanden zijn de biologisch veilige grenzen overschreden, wat betekent dat zij wellicht niet kunnen herstellen. ^[3] Hoofdoorzaak hiervan is de overcapaciteit aan vissersvaartuigen die wereldwijd geschat wordt op 60%. De afbouw van die capaciteit binnen Europa bedraagt jaarlijks 2%, wat ontstellend laag is.

De Belgische visserij voldoet aan de gestelde capaciteitsnorm. De invoering van ITQ's naar het model van IJsland en Denemarken wordt doorgetrokken naar alle lidstaten. De kanttekening die ik me hierbij maak, is dat ITQ's verhandeld werden in rommelkredieten. De IJslandse banken bouwden zo een schuldenlast op die zesmaal hoger was dan het BNP. Ondanks de bankencrisis blijven we stevast aanmodderen met principes die alle geloofwaardigheid hebben verloren. De leuze is privatiseren, conform de filosofie van het objectivisme, al moest ook Greenspan ervaren dat de vrije markt een utopie is. ^[9] Wel is het zo dat ITQ's in de heilbotvisserij in de Verenigde Staten en in Canada in de



In 2013 wordt het Europese visserijbeleid hervormd. De overheid doet er intussen alles aan om alle neuzen in dezelfde richting te krijgen. Op 31 augustus werd daarom nogmaals een presentatie en debat over de voorstellen georganiseerd. Het departement Landbouw en visserij en de ambtenaren van de Commissie mochten in het VLIZ te Oostende een vijftigtal aanwezigen verwelkomen. Joris Surmont (auteur van het boek Door de mazen van het net) schreef voor ons een stuk over de wetenschappelijke gegevens die aan dat visserijbeleid ten grondslag liggen.

jaren negentig van vorige eeuw de verwachtingen hebben ingelost. De ITQ's werden er ingevoerd ter vervanging van quota's en van het periodiek sluiten van visgronden. De maatregel, die vooral het spreiden van de visserijactiviteit voor gevolg had, zorgde zowaar voor 30% meer CPUE van zandvis (*Anoplopoma fimbria*), meer omzet, minder bijvangst, maar dalende werkgelegenheid.^[10]

De discardban zat er al een tijdje aan te komen. Begrijpelijk is dat, want bijvangsten houden verlies aan natuurlijke rijkdom in en worden niet meegenomen in de statistieken, waardoor ze niet doorwegen op de besluitvorming. De maatregel verplicht de sector na te denken over alternatieve vismethoden of te werken aan innovaties van de bestaande vistuigen. Vooral in gemengde visserijen zal dit moeilijk zijn.

Het nieuwe financieringsbeleid dat wordt in plaats gesteld, zal nog enkel tussenkomen als er daadwerkelijk geïnvesteerd wordt in duurzaamheid. De maatregel sluit aan bij het UNEP-rapport van de Verenigde Naties. In dit rapport wordt aangevoerd dat de huidige wijze van subsidiëring van de visserijsector mee oorzaak is van de overcapaciteit en dus van overbevissing. Teveel geld gaat naar tussenkomsten als gevolg van stijgende exploitatiekosten en te weinig investeringen blijven over voor toekomstgericht visserijbeheer.^[6] MSY, ITQ's en discardban zijn de hoekstenen van het nieuwe gemeenschappelijke visserijbeleid. De perspectieven van mevrouw Damanakis zullen echter offers vergen, grote offers, zoveel is duidelijk.

Het afgelopen jaar waren er hoopvolle positieve berichten, al worden die overschaduwd door tegengestelde visies van visserijbiologen, onheilsprophetieën en tegenvallende beleidsbeslissingen.

Het Noordzeeharingbestand is enorm toegenomen, zo blijkt. Het actuele haringbestand wordt geschat op 2 miljoen ton. Probleem is dat het haringquotum jaarlijks slechts mondjesmaat wordt verhoogd. Het advies voor 2012 is 230 000 ton. In 2011 voorzag de berekening op basis van MSY een oogst van 385 000 ton, toch werd de TAC slechts op 200 000 ton ingesteld. Quota mag jaarlijks wel dalen met meer dan 15%, maar stijgingen van meer dan 15% zijn uitgesloten. Die regel staat haaks op het MSY-principe. Volgens visserijbioloog Corten riskeert het haringbestand zich in leven te houden met de eigen haringlarven en met ander broed. Bekend is dat grote haringbestanden nadelig zijn voor de kabeljauwbestanden en vice versa. Toch oordeelt ICES dat het niet zo een vaart zal lopen en blijft het vasthouden aan het verstrekte advies.^[5] Kortom, zo de 15%-regel van kracht blijft, dreigt de invoering van MSY de weg op te gaan van een beleid met twee maten en twee gewichten.

De Nederlandse visserijbioloog Dr. Boddeke toonde het verband aan tussen het dalende visbestand in de kustwateren en de verplichte omschakeling naar fosfaatvrije wasmiddelen. Medio de jaren tachtig werd in de strijd tegen de eutrofiëring, de algenplagen in het oppervlaktewater zeg maar, beslist om fosfaten uit wasmiddelen te bannen. Waterzuiveringsinstallaties werden uitgerust met fosfaatvangsters om de residuen afkomstig van kunstmest te elimineren. Vandaag wordt het roer weer omgegooid. De eutrofiëring blijkt minder erg dan gedacht. Meer zelfs, onderzocht wordt hoe installaties op artificiële wijze fosfaat in het kustwater kunnen brengen. Het fosfaat bevordert de aanmaak van fytoplankton dat op zijn beurt voedsel is voor het zoöplankton. Beide planktonsoorten situeren zich op het laagste niveau in de voedselketen. De verminderde planktonproductie zorgde voor een duidelijke terugval van de visstapel in de kustgebieden. Mogelijk is het planktonprobleem ook de verklaring voor de perikelen met de scholbox. In een poging om belangrijke paaigronden voor schol te beschermen, werd in 1989 een gedeelte van de Waddenzee, de Duitse Bocht en de Deense Westkust gesloten. Enkel eurokotters kregen toegang tot het gebied. Twintig jaar na de sluiting werd vastgesteld dat de visbestanden kleiner waren dan aanvankelijk het geval was.

In zijn boek 'De huilende zee', trekt milieuactivist Dos Winkel hard van leer tegen de visindustrie.^[8] In wat Winkel verkondigt, schuilt er altijd wel een stukje waarheid, maar het gros van de stellingen is uit het verband getild. Kreten zoals: 'Eet geen vis meer, want het is ongezond', raken kant noch wal, je wordt er zowaar moedeloos van. Het is voer voor onheilspropheten.



Opvallend is, dat er altijd wel een wetenschapper of een vooraanstaande figuur gevonden wordt om de zaak aan te zwengelen. Zo herinner ik mij ook een artikel in de Grote Rede, met daarin opnames van de zeebodem m.b.v. een multibeam echosounder.^[7] Bedoeling was om de beschadiging van de zeebodem als gevolg van de boomkorvisserij aan te tonen. Inderdaad, op de beelden zag je strepen veroorzaakt door korijzers. Wat het artikel niet vermeldde, is dat de gebruikte multibeam echosounder toebehoort aan het departement economische zaken en gebruikt wordt voor het nameten, tot op de centimeter nauwkeurig, van de exploitatie van de concessies grind en zand voor onze kust... En over bodemberoering gesproken, laat het ons maar niet hebben over de grondzeeën, die bij stormweer de zandbanken voor de kust teisteren, noch over de gigantische hoeveelheden baggerspecie, die jaarlijks uit de havens en de toegangswegen wordt gebaggerd en zeewaarts geloosd; daar werd ook in het artikel met geen woord over gerept.

De enorme toename van de haringbestanden brengt problemen in de besluitvorming aan het licht. Perikelen rond de scholbox en de eutrofiëring laten inzien dat we nog ver af zijn van een beleid geschraagd op wetenschappelijke en rationele basis.

De noodzaak van een milieuvriendelijke visserij wordt al lang niet meer betwist. Het is de taak van het wetenschappelijk onderzoek om in samenwerking met de sector een duurzaam visserijbeleid te helpen vorm geven. De plannen van Europees Commissaris Damanakis zijn zeer ambitieus. De centrale vraag blijft of die plannen zich zullen vertalen in een beleid dat de vooropgestelde doelstellingen haalt. Laten we vooral ook hopen dat werk gemaakt wordt van socio-economische maatregelen om de noodzakelijk afvloeit vlot en passend te laten verlopen.

Joris Surmont

- 1 Wereldvermaard Belgisch statisticus bekend van de BMI (Body Mass Index)
- 2 Allen Greenspan, Noord- Amerikaans econoom, voormalig voorzitter van de Federal Reserve System en het Federal Open Market Committee.
- 3 CPUE, Catch Per Unit of Effort, vangst per eenheid van visserijdruk
- 4 TAC, Total Allowable Catch, vangstlimiet of quota
- 5 ICES, International Council for the Exploration of the Sea

Referenties:

- [1] Door de mazen van het net, J. Surmont ISBN 9789460894275, tweede druk
- [2] Quantitative fisheries Stock Assessment, Choice, Dynamics & Uncertainty, Ray Hilborn, Carl Walters, ISBN 1402017482
- [3] Groenboek, hervorming van het gemeenschappelijke visserijbeleid EC, 22 april 2009
- [4] MSY, stand van zaken, FJ Quirijns en N Daan. Nederlands Instituut voor Visserijonderzoek
- [5] 15%-regeling op de korrel, Visserijnieuws, 5 augustus 2011
- [6] United Nations Environmental Programme, Green Economy Report, 2010
- [7] Schatkamers van onze Noordzee: de laatste oase in gevaar, De Grote Rede, nr 23 oktober 2008. VLIZ.
- [8] De huilende zee, Dos Winkel, ISBN 9789038920030
- [9] De utopie van de vrije markt, Hans Achterhuis, ISBN9789047702573
- [10] Successful Fisheries Management, Stephen Cunningham and Tim Bostock, ISBN 9789059720619



Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling

SDVO vzw
Wandelaarkaai 4
8400 Oostende
Tel: 059 50 95 26
Fax: 059 50 96 64
info@sdvo.be

Openingsuren:
 Van maandag t/m donderdag
 van 8.30u tot 12.15u - 13u tot 17u
 Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u



Zeevissersfonds
Wandelaarkaai 4
8400 Oostende
Tel: 059 50 95 55
Fax: 059 50 95 25
info@zeevissersfonds.be

Openingsuren:
 Van maandag t/m donderdag
 van 8.30u tot 12.15u - 13u tot 17u
 Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u



Vissercafés in de jaren zestig te Oostende



Schipper op rust Eddy Serie beschrijft in een boeiende reeks artikelen de vissercafés die indertijd welig tierden. Vandaag neemt hij ons op en rond de Vismarkt.

III. Van het hart van het visserskwartier tot aan de rand

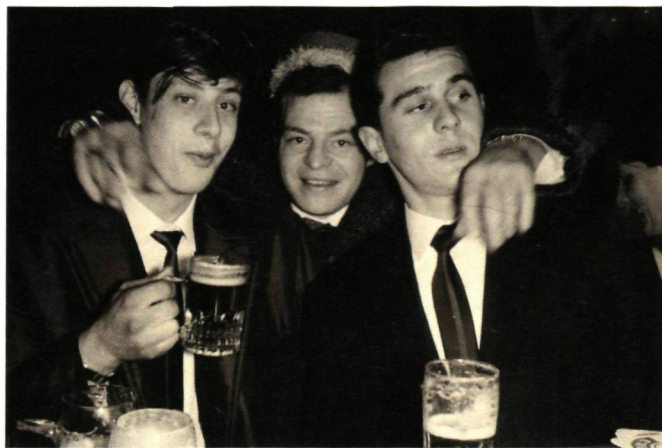
Voor het ontstaan van de jeugdclubs 'Non Stop' (katholiek) en 'Kim' (vrijzinnig) is café *Autocar*, op de Vismarkt, een topcafé voor de Oostendse jeugd. Wanneer ik aan de *Autocar* denk, welke muziek hoor ik daar dan bij? 'All or Nothing' van the Small Faces, 'Satisfaction' van de Stones en 'All You Need is Love' van Beatles.

Er komen zware jongens over de vloer, van het soort dat er trots op is zijn dat het de gevangensmuren van binnen gezien heeft. Gilbert, de cafébaas, komt dan weer uit het milieu van de nozems, zoals duidelijk aan zijn haarsnit te zien is. Er gaan ook veel jonge vissers naar de *Autocar* en Dianne Belpaeme, de bekendste serveuse van dat café, huwt later met Hubert Van Grimbergen, een visser met staat van dienst in de middenslag- en kustvisserij.

In de weekends is er het drummen om een plaatsje, aan de toog, aan een tafeltje en op de dansvloer. Jongens en meisjes gaan er losjes met elkaar om, zoals het er ook elders wel aan toegaat in het Visserskwartier.

Duidelijkheidshalve moet ik nog zeggen dat er twee *Aurocars* geweest zijn. De eerste versie was te vinden aan de zuidkant van de Vismarkt, terwijl de andere *Autocar* (de bekendste van de twee) nadien aan de noordkant van de Vismarkt komt. *Autocar I* wordt uitgebaat door een homoseksuele man die net zoals de patron van de tweede *Autocar* Gilbert heet.

Gilbert 1 baat later in de Sint-Franciscusstraat *Het Mandje* uit. Het is een kleine dancing, heel duister ingericht, en er komt veel vissersvolk, want het is er steeds zeer intiem dansen. Hoewel de uitbater homoseksueel is, is zijn klandizie



Café *Autocar* in 1966: Ronny Victor (kust en IJsland), Emiel Caullet (IJsland) en Redgy Goes (visser op middenslagvaartuig).

dat niet. We komen later nog op dat *Mandje* terug. Café *'t Meiklokje* is een klein, gezellig cafeetje nevens de deur van *Autocar I*; uitgebaat door een moeder met haar dochter Dianne. In die tijd draaien de cafés van het Visserskwartier dat het een lieve lust is; naast de visserij komt heel de arbeidende jeugd uit Oostende er over de vloer. Café *Zephyr* was het ouderlijke huis van zanger Pete Monti en zangeres Lucy Monti, nicht van de in heel Vlaanderen bekende Lucy Loes. Wanneer er een nieuw huis gebouwd wordt, vindt men ook daar veel jong volk uit Oostende. Let wel, niet in alle cafés ziet men dezelfde jonge mensen (elk heeft zo zijn eigen stek) en er zijn ook wel Oostendse

1963, Café *Zephyr*: van l naar r: Ronny Victor (IJsland en kust), Maurice Devaux (kust), zittend Marcel Mille (kust), Antje (cafébazin), Eddy Serie (kust), Maurice Zanders (kust en IJsland), Dianne (zuster cafébazin), Redgy Goes (middenslag) en Ronny Deschepper (kust).





In het artikel verwijst Eddy Serie naar café De Accordeonist, gelegen in de Sint-Franciscusstraat ter hoogte van de Vismarkt. Maar er bestond ook een café De kleine accordeonist, gelegen aan het Vissersplein, op de hoek van de Straat zonder einde. Het werd het uitgbaat door Alfons (alias de rosten) Schmitt. In het midden zien we accordeonist Aimé Schmitt, zoon van de uitbater. De foto werd in 1959 genomen.

jongeren die nooit in de specifieke vissercafés te zien zijn. De Zephyr is sfeervol en we horen er de Mersey Beat van de plots bekend geworden Beatles, waardoor we een beetje in de sfeer de Cavern Club in Liverpool ondergedompeld worden. Maar er is ook andere muziek te horen: 'Eenzaam zonder Jou' van Will Tura sound, het Italiaans temperament van Rita Pavone met 'Cuore' en de rock van Adriano Celestano houden de boel levendig. Dat doen ook Johnny Halliday, Trini Lopez (If I had a Hammer) en Ninno Ferrer met 'Gonzales'.

Zephyr kent verschillende uitbaters, maar Louis, een kerel bekend voor zijn onvoorspelbare vechtpartijen, is wel de beruchtste. We herinneren ons uitbaatster Antje, echtgenote van Louis en Nora, dochter van de uitbaters van café Ferry Boat, die de Zephyr later met haar man openhoudt.

Café *Bij Zwarte Maria* is een café op de hoek met de Sint-Franciscusstraat, maar dat is in de jaren vijftig en in die jaren het bekendste visserscafé. In 1960 is het er al mee gedaan. Zwarte Maria is een echte telg uit een vissersfamilie met veel dochters, een stuk of twaalf, waarvan velen met vissers huwen. Een paar van haar bekendste schoonzoons zijn kustvissers en schipper-reders zoals Lucien Desmit en Marcel Bouilliaert.

Café *Bij Gaby*, ook op de Vismarkt, is eerder een stamcafé voor oudere mensen. Café *Welkom* is een bekend visserscafé op de Vismarkt, maar dat is in de jaren zeventig.

Sint-Franciscusstraat

Café *De Accordeonist* is gelegen in de Sint-Franciscusstraat ter hoogte van de Vismarkt. Het is een groot café waar veel volk vertoeft, maar niet speciaal uit de visserij, geen jeugd, wel oudere mensen. Uiteraard speelt er op zaterdag en zondag iemand op de accordeon.

Café *'t Visschertje*, ligt enkele huizen verder in de Sint-Franciscusstraat. Oud-bokser Arthur Devaux en zijn vrouw Godelieve zijn de uitbaters. Enkele jaren eerder waren dat de echtgenote en de dochters van de onlangs overleden Jef Ockett.

Tuur en Godelieve hebben vier dochters en drie zonen. Twee zonen, Maurice en Arthur, worden vissers en de derde, Etienne, de jongste, wordt travestiet en wijkt uit naar Parijs. De twee oudste dochters Lilliane en Jeanine zijn er dienststers. Het is een grote gezellige gelagzaal en een grote koer met veel hoekjes waar er gevrijd kan worden. De vissers kennen er hun weg.

Lilliane wordt mijn tante omdat ze huwt met André Barbaix, mijn zeven jaar oudere nonkel. Het trouwfeest dat er plaatsgrijpt is één van die onvergetelijke feesten uit mijn leven. Nadien koopt André kustvaartuig O 31 en verkoopt Lilliane vis en garnaal aan de Oostendse Vistrap.

Café dancing *Het Mandje*, ligt over de deur. Het is er donker en de jongens en meisjes gaan er maar al te graag om er te tongzoenen. Zoals dat ook in 't Kroegske op het Pauluspleintje gebeurt.

Dancing *Carnegie - Nieuwe Zaal* is een grote danszaal in de Sint-Franciscusstraat. Die bestaat al voor WO II en blijft veder bestaan tot het einde van de jaren zestig. Veel vissers springen er eens binnen en mengen zich daar tussen het volk. Meestal speelt er een orkest van een man of zes, zeven. Het is er geestig en er vertoeven veel meisjes en jonge vrouwen. Maar de zaal is zo groot en zit dermate vol dat de gezelligheid van de vele cafés in de omgeving niet kan overtroffen worden.

Café *West Hinder*, wordt uitgbaat door Marie-Rose Van Besien en haar echtgenoot Norbert Germonprez. Marie-Rose is opgegroeid in de Zeezwaluw. Het is een rasacht visserscafé, ik weet zelfs niet of er ook ander volk over de vloer komt. Ik herinner me nog altijd het bordje aan de muur achter de toog: 'Ze zeggen, laat ze zeggen'.

Paulusstraat

Als we de Paulusstraat ingaan komen we eerst café *Noordzee* tegen op het hoekje met de Sint Franciscusstraat. Op het hoekje met de Kaaistraat is er café *Stad Gent*, een algemeen stamcafé waar ook af en toe wat visserij binnengaat en op de andere hoek café *'t Fonteintje*.

Café *Viking*, in de Kaaistraat, is een stamcafé waar meestal oudere vissers en af en toe ook jonge gaan. Het is een dochter van Zwarte Maria en haar man die het uitbaten. Kent een heropbloei in de jaren zeventig als een alleenstaande



De brasserie A la fontaine werd in 1935 uitgbaat door het echtpaar Senave-Conrieri. In de jaren zeventig kent het als visserscafé een hoogtepunt wanneer de visser Maurice (alias Pies) Zanders het uitbaat.



Soupe in het visserscafé 't Fonteintje, in de jaren vijftig.

jonge vrouw, Nicole, cafébazin wordt. Veel jonge vissers gaan er uit sympathie voor haar stijl en haar vertederende kwetsbaarheid.

Café 't Fonteintje is van oudsher (zeker vanaf de jaren dertig) een rasecht visserscafé. Begin jaren zeventig kent het zijn hoogtepunt als mijn vriend Maurice (Pies) Zanders er, na een loopbaan in de kustvisserij en op IJsland, cafébaas wordt. Het is dan het best bekende en meest beklante visserscafé van de Belgische kust. Vissers en beoefenaars van allerhande beroepen die rond de visserij draaien komen er. Meisjes en jonge vrouwen die graag bij jonge vissers vertoeven vinden er hun gading.

De visserij viert er zijn hoogtepunten. Je kunt er de meest bekende kapiteins van de IJslandvisserij tegenkomen, op stap met hun bemanningen, er zijn de kustvissers, de mannen van de grote bokkenvisserij, reders, peerders, vissers die aan lager wal geraakt zijn, jongens van de Vuurtorenwijk die qua mentaliteit sterk aanleunen bij de Engelse arbeidende jeugd. We treffen daar ook enkele jonge voetballers als Rudy Tempere en Henri D'hulster, die het mooie weer bij K.V.G.O maken.

De ietwat zwoele visserijfeer in 't Fonteintje wordt aangedikt met songs als 'Dancing Queen' van ABBA, nog Zweedse pop (Harpo met 'Superstar'), 'Magie May' van Rod Stewart, 'Let's Stick Together' van Brian Ferry en de songs van een beginnende David Bowie.

Als ik die muziek weer hoor, denk ik steeds aan die feesten in café 't Fonteintje. Stel je voor, een café vol met jonge vissers en jonge meiden, opgezweept door drank en hormonen. Het speelse jagen van de singles en de meesterlijke levensopvattingen van de duurzame koppels.

Café Santa Maria waar jonge vissers en andere jongeren hun gading vinden, uitgebaat door een vissersgezin met twee dochters. Monique, de oudste; kent het meeste succes bij de jonge klanten. Het is een vriendelijk meisje dat met iedereen overweg kan en wel eens met de deze of gene op stap gaat. De zoon des huizes is visser en houdt aan het café zijn bijnaam over: Santa. Na hen komt een alleenstaande vrouw het café uitbaten en het volk blijft komen. Die vrouw baat het café nog maar enkele jaren uit als ze van de keldertrap valt en sterft, ze nog maar een twintiger. Velen onder ons denken nog steeds aan haar. Daarna komen visser Roland Lambrecht met zijn vrouw Arlette de Santa Maria uitbaten en dezelfde jongeren blijven toestromen. Uit dat café herinner ik me muziek die je niet in iedere café kon horen. Het was de muziek van de Amerikaanse westkust: Beach Boys, Californian Dreaming van de Mamas and the Papas. Sonny and Cher ook en de Duitse hit 'Monja', een liedtekst bestaande uit een enkel woord en waar ik heerlijk op gedanst heb.

Op een zondagmiddag zit ik er alleen aan een tafeltje en recht over me zit een mooi meisje, ook alleen aan een tafeltje. Zij zit te wachten op haar lief die... niet afkomt. We dansen op 'Whiter Shade Off Pale' van Procul Harum.

Om de één of andere reden vergeet ik dat niet. Onlangs kom ik een vrouw tegen in rusthuis Godtschalck, waar onze moeders hun oudste dagen slijten. Ze kijkt naar me en zegt: 'Ik ken u toch.' Ja, ze komt me ook bekend voor. Wanneer ze me de foto toont met de man waarmee ze getrouwd is, weet ik meteen dat zij datzelfde meisje is. Tussen die dans en nu ligt 45 jaar.

Café *Roulette* ligt pal over de deur en wordt dan uitgebaat door orgelist Harry. Er zitten daar altijd veel oudere vissers van de grote visserij, met hun vrouw.

Café *Ponderosa* is dan weer een gezellige jongerencafé, opgehouden door Roland en Sylvie en later door Loetje, een echte Oostendse die ooit met een visser getrouwd was, maar nu het café uitbaat met een... andere visser. Tussen haar twee vissers in, zijn wij haar ook eens als dienstster in een café aan de Eiermarkt in Brugge tegengekomen, want soms gaan we ook wel eens per taxi de provincie in. Daarbij hoort ook Zedelgem, want daar zijn veel 'serveusecafés' en de gasten van de grote visserij kennen daar de weg. Dichtbij is er een kazerne en uit goede bron hoor ik dat Rik Van Looy daar heel wat pinten heeft verzet, begin jaren vijftig in zijn soldatentijd.

Café *Breughel*, een paar huizen verder dan de Ponderosa is meer een stamcafé voor oudere mensen waaronder visserij.

Langs de grens van het Visserskwartier

In de Kerkstraat heeft men Café *Celta*, een echte serveusecafé van het soort dat men op het Hazegras aantreft.

Het wordt al van vroeg in de jaren vijftig uitgebaat door een vriendelijke, oude dame die vertrouwd is met heel de buurt. Ik weet dat, want wij wonen na de oorlog in de Sint Pieterstraat 1 tegenover de Peperbusse, om de hoek van café Celta.

Er zijn een drie a vier serveuses aan de slag, jonge vriendelijke meisjes die uit alle streken van Vlaanderen komen. Ze drinken mee met de klanten als ze getraakteerd worden en hebben daar een percent op. Dansen, lachen en babbelen horen daar ook bij en als de klant hen aanstaat en als die wat centen wil besteden gaan ze wel eens mee op stap. Ook jonge en wat oudere vissers gaan er af en toe binnen om er een pintje te drinken met de meisjes van plezier.



1965 in café Vieux Temps : van l naar r. : Eric Van Sevenant (IJsland), Willy Malesijs (IJsland), Redgy Goes (middenslag), Eddy Serie (kust), Maurice Zanders (kust en IJsland), Lucien Desomer (kust) en cafédochter Marie-Jeanne.

Café *Vieux Temps* ligt aan de westelijke kant na de Kapellestraat, die feitelijk de grens vormt met het Visserskwartier. De Vieux Temps ligt in de Christinastraat, tegen aan het tweede dok en de jeugd komt er graag. De uitbaters zijn Achille, een man die 100 meter spurtloper is geweest, en zijn vrouw die Schete wordt genoemd (en die alle jongens ook begroet met Dag Schete). Ster van de zaak is dochter Marie-Jeanne, 16 jaar en goed mee met de seksuele revolutie van de sixties. De jonge vissers zijn er welkom en we leven er ons uit met drank en geflirt bij muziek van Kinks, Troggs, Dave Berry, Beatles en Stones. Ook omdat er die



Vorige maand brachten we in deze reeks over visserscafés nogal wat tijd door in 't Schipje. Dat was ook het geval in 1964 voor van l. naar r.: Jimmy Van Hee (schipper-reder kust), Murreille Van Ruyskensvelde (van 't Sas), André Bogaert senior (cafébaas-schipper-reder kust), André Bogaert junior (kust), Eric Van Sevenant (IJsland), Eugene Desomer (kust), Eddy Serie (kust), Nadine X (van 't Sas), Pros Jooris (middenslag en kust), René Vande Castele (IJsland en kust), Francine Caullet (van 't Westerkwartier), John Caullet (IJsland), Yvette Focke (van 't Sas), Freddy Moeyaert (IJsland) en Lucien Desomer (kust).

tijd ook veel Engelse toeristen in Oostende zijn, heeft men soms de indruk dat de sfeer in Oostende meer Engels dan Vlaams is.

Café-restaurant **Bij Notje** ligt tegenaan het eerste 'Bassin' op de hoek van de Dekenijstraat. Notje is een gekende café- en restauranthouder. Er gaan wat oudere vissers, op stap met hun echtgenote.

Eddy Serie

(Vervolgt)

Johan Corveleyn maakte ons opmerkzaam op een alcohol-gedicht van ene **Cies van Gent**, dat we hier graag bij onze reeks over visserscafés afdrukken.

Edward Ansele (1856-1938), een socialistisch voorman uit Gent, was al van in de tijd van de Oostendse vissers-opstand (1887) bij de visserij betrokken. Hij was ook nauw betrokken bij de oprichting van de NV Oostendsche Reederij, in de volksmond bekend als De rode vloot. Hij was een gelegenhedsdichter (onder het pseudoniem Cies van Gent) en waarschuwde daarin ook tegen de existentiële kater die een al te mateloze omgang met 'la reine d'alcool' je kan bezorgen. Met veel toewijding moedigde hij de arbeiders aan de drank te laten staan.

ALCOHOL

Ze drinken in vreugd
en ze drinken in smart
verdrinken hun jeugd
en hun vreugdevol hart.
Ze drinken in druk
en ze drinken in rouw,
Verdrinken 't geluk
Ook van kind en van vrouw.
Ze drinken hem koud
En ze drinken hem warm,
Ze drinken zich oud
En ze drinken zich arm,
Ze drinken zich ziek
En ze drinken zich dol.
Weg met dien drank,
Arbeiders, houdt vol.



MAIDENTRIP VISSERIJLEERLINGEN

Vorig schooljaar studeerden drie leerlingen af in de visserijafdeling van het maritiem instituut. Voor Gianni Kooy, Alain Verhaeghe en Ulrich Gouwy zitten de schooljaren erop. In september is alweer een nieuwe lichter van start gegaan. We konden de eerstejaars tijdens hun maidentrip fotograferen aan boord van het opleidingschip de Broodwinner. Van links naar rechts: Michael Lauwereins, Gianni Vandewalle, Senna Declercq, Gillian Hellinckx, Niels Naert en Kenzo Maertens. Volgende maand kijkt Katrien Vervaele hoe het eraan toegaat in het Maritiem Instituut. (foto ml)



ONDERZOEK

Op 21 september maakten Jossica Coppens (links), professor Frank Maes (midden) en An Vanhulle (rechts) in Oostende de resultaten bekend van een onderzoek naar de ecosystemen in het Belgische gedeelte van de Noordzee. Ze vroegen daarvoor een aantal vissers naar hun bevindingen vanaf 1950 tot nu. In het novembernummer van HVB publiceren deze wetenschappers een artikel in HVB.

FISH & RUN, DE FILM

Een aantal organisaties maakten samen een reportagefilm over de Vlaamse vissersgemeenschap. Ze hadden daarbij oog voor de droom van een aantal vissers om voor de Vlaamse kust een aparte zone te krijgen voor kleinschalige en passieve visserij. Botst die droom met de belangen van andere vissers? Botst ze met de eisen van de natuurbeweging? Het team maakte er een documentaire over. Vanaf oktober wordt een tournee georganiseerd om de film in première voor te stellen, telkens om 20 uur.

- * In Oostende is dat op 21 oktober in cinema Rialto;
- * in Nieuwpoort wordt de film vertoond op 22 oktober in de Vismijn.
- * Vervolgens kan de film in een aantal andere steden bezocht worden: Leuven 25 oktober café Sport; Brussel 27 oktober in de Pianofabriek; Herzele 28 oktober in 't Uilekot; Antwerpen 5 november in de bibliotheek Permeke; Hasselt 16 november in het Vrijzinnig ontmoetingencentrum; Gent 18 november in Kask cinema.

De DVD is nu reeds te bestellen. Schrijf 12 euro over op rekening BE40 0016 3236 1163 van Climaxi, Groenlaan 39 Herzele. Vermeld: Visserijfilm en de DVD wordt u toegestuurd.



HET MUZIKALE ANKER

DE WANNES EN DE ZEELIEDEN

Willy Cecile Johannes Van de Velde, maar zeg maar Wim Van de Velde, zou zichzelf pas in de jaren zestig het pseudoniem geven waaronder we hem allen kennen: de Wannes. Zoals zo vaak moest Wim eerst dood zijn, die vreselijke dag in november 2008, vooraleer het in brede kring doordrong wat voor een belangrijke figuur hij was en nog steeds is, niet zomaar voor de Vlaamse volksmuziek en de vele mensen -collega's, muzikanten en leerlingen- om hem heen, maar voor het gehele culturele gegeven in Vlaanderen. Zelfs ver daarbuiten was zijn invloed, zijn 'brugfunctie' niet te onderschatten: denk maar aan de flamenco, die hij zich eigen maakte op jonge leeftijd. Of zijn iets latere liefde tot de rebètika, de Griekse stedelijke 'blues' met de bouzouki. En dat voor iemand die, precies omdat hij een visie had en wist waar hij naartoe wou, vanuit de hoogte werd aangekeken.



De zee stond niet centraal in Wannes' werk. Het is één van de vele thema's en Wannes stak zijn creatieve tentakels uit tot in Spanje en Griekenland. Maar wie meent dat Wannes' connectie met de zee casual en toevallig was, moet maar eens luisteren naar: *'Als ik zou sterven'*, dat in de schitterende 'box' *'Wannes Van de Velde'* (3cd's met 65 nummers + 1 DVD; met songteksten en commentaren, o.a. van Paul Rans en Dree Peremans; Universal label, 2009) terecht gerangschikt staat onder de noemer 'Beschouwelijk': *'Als ik zou sterven, gooit me niet voor d'haaien, maar legt me neer tussen de stenen van de kaaien... Laat me rusten tussen Grieken en Skandinaven, laat me slapen onder de stenen van een haven.'* Want daar kan hij de stemmen uit alle kroegen verstaan, daar komt het bruisende leven van de hele wereld op hem af. Als Antwerpenaar uit het befaamde Schipperskwartier had hij het natuurlijke reilen en zeilen (sic!) van een haven in zich opgenomen.



Drie 'zeeliederen' zijn voor die fijne verzameling geselecteerd, onder de hoofding 'De Zee'. Tussen het eerste 'Bitter Zeemanslied' (traditional met een alom bekende melodie, bewerkt door Bernard Van Lent en Wannes; 1976), 'De Zeeman' (1978) en het laatste 'Het Verlangen van de Zeeman' (1995) zit een periode van haast twintig jaar. Da's niet zonder belang: in het zwerige 'De Zeeman' stapelen de clichés over het leven van de matroos zich op, zonder verdere beschouwingen. 'Het Verlangen van de Zeeman' (een wals uit de TV-serie 'Moeder waarom leven wij?') graaft dieper en stelt dat de zeeman ook maar een mens is, een dolende ziel in de nacht. *'De zee is een leegte, geluk blijft ne wens, nen droom waar de zeeman op wacht.'*

Niet opgenomen in de hierboven vermelde collectie is het nochtans vrij bekende 'Het Schip', of 'E Schip' in het dialect ('s mans oeuvre is groter dan men meestal denkt!) De tekst, zeg maar het gedicht, bestaat uit een aantal mijmeringen die voortspruiten uit de aanblik van een oud en roestig schip *'da noeët ei wille zinke'*, maar dat ooit, heel lang geleden, toch met champagne gedoopt moet zijn. 'Het Schip' mag men inderdaad gerust als poëzie ervaren al gaat Wannes niet veel verder dan de beschrijving van wat hij al dan niet in zijn inbeelding ziet. In de enige lamp die het schip verlicht (de rederij kan niet meer betalen), in de vergelijking van de boeg met een botte ploeg kan men symboliek zoeken, maar de loutere vertelling roept van zichzelf zo'n weldadig 'wereldverdriet' op dat men kan spreken van een gevoel dat enigszins aanleunt bij de 'saudade' van de Portugese fadomuziek, een onvertaalbare term omdat er zo veel achter schuil gaat. Wie de saudade voelt, verlangt naar iets wat afwezig is, iets wat ooit was (Soms zegt men: 'nooit was!') en nooit meer zal zijn, maar ervaart tegelijkertijd ook een sterk gevoel van welzijn of heil in de herinnering eraan. In de Griekse rebètika heeft men het over de 'kaímós', de 'verschroeiing' of de 'lachtára', de Sehnsucht, de spleen.

In andere liederen doemen bovendien beelden op die ondubbelzinnig verwijzen naar het zeemansleven, zoals in 'Café Breugel', niet toevallig ook geworteld in de metafoor van de kroeg als ven-

Alle industriële en scheepsherstellingen mekaniek en plaatwerk

Nieuwe Werfkaai 14 • 8400 Oostende

T: 059 33 22 15 • F: 059 33 01 55

GSM Johan: 0477 31 54 15

GSM Ludo: 0477 33 54 35



**BEMA
DOET
HET**



VLOOT, reder van de overheid,
stelt in Oostende een driehonderdtal collega's te werk

via www.welkombijvloot.be

kun je solliciteren:
(jobs - vacatures)

en op de hoogte blijven van onze nieuwbouw:
(projecten - nieuwbouw)



ster op de wereld, de plek waar men alle talen spreekt en iedereen je begrijpt, het café als 'baken in 't getij, veilige haven zonder spleen of zonder pijn'. Meester **Pieter Breugel** zou zich in dit bonte gezelschap thuis gevoeld hebben! Een prachtuitvoering van 'Café Breughel' (nu met 'gh' geschreven) vindt men op



Kris De Bruyne, Wannas Van De Velde, Roland en Wigbert

'Nomaden van de Muziek'. Het staat vlak na een al even indrukwekkende versie van 'Masters Of War' van **Bob Dylan**, dat Wannas herdoopte in 'Oorlogsgeleerden'. Die cd is een hoogtepunt in het oeuvre van beide protagonisten, Wannas Van de Velde en bluesman en rocker **Roland Van Campenhout**.

Wannas heeft ook 'Lichtjes van de Schelde' ingezongen, samen met de Vlaamse Nederlander Hans De Booij. Deze klassieker is vanzelfsprekend van de betreurde **Bobbejaan Schoepen**, maar deze uitvoering is bijzonder en kreeg dan ook veel aandacht. Wat een beetje ten koste ging van de full cd uit 1992: 'Vlaamse Helden' van Hans De Booij, in een productie van **Hans Kusters** en Hans De Booij, kwam tot stand met de steun van **Il Novecento** orkest o.l.v. **Robert Groslot** (u kent ze van *The Night Of The Proms!*) en is, vooral door de schitterende arrangementen een parel binnen het Vlaamse lied.

Behalve ongewone versies van 'Eenzaam zonder jou' van **Will Tura**, 'Lat mie maar lopen' van **Willem Vermandere** en 'Gelukkig zijn' van **Raymond Van het Groenewoud**, vind je er twee songs waarin ons thema goed verwerkt zit: 'Amsterdam' van de onsterfelijke **Jacques Brel** is ongetwijfeld hét chanson bij uitstek over matrozen in de haven. 'Sprookje' van **Antoon Decandt** is veel minder gekend en dat heeft een goeie reden: Antoon, afkomstig uit Wevelgem, stierf op zeventwintigjarige leeftijd bij een auto-ongeval in Frankrijk en liet ons enkel een handvol opnames na (hij noemde zijn werk zelf treffend 'gezongen poëzie') én de nooit te vervullen belofte dat hij één van de grote songschrijvers uit de sixties zou worden. Het zal voor immer een 'Sprookje' blijven... Genoeg om er tegelijk saudade, káimós, lachtàra, spleen en Sehnsucht van te krijgen!

Antoine Légat • foto's: Jo Clauwaert

Roland Van Campenhout en Wannas Van De Velde
(De Nomaden van de Muziek)





B 462 VIDAR ZWAAR BESCHADIGD

Het Belgische boomkorvaartuig B 462 Vidar heeft op zaterdag 10 september voor de Deense kust een aanvaring gehad met het Maltese vrachtschip Golden Trader. De kop van het schip werd zwaar ingedeukt. Toen het ongeluk gebeurde was het vissersschip met zes man aan boord op weg naar Thyborøn om daar de vangst te lossen. Er geraakte niemand gewond. Het is nog niet bekend hoe het accident heeft kunnen gebeuren.

Bij de aanvaring werd boven de waterlijn een gat geslagen in het vrachtschip, waardoor het dieselolie verloor. Dat zorgde voor een olieslik op de Noordzee. De Vidar, werd zondag vrijgegeven door de Deense overheid.

De gehavende B 462, eigendom van de rederij Shannon uit Knokke-Heist, kon op eigen kracht naar de thuishaven in Zeebrugse varen, waar het op woensdagmorgen 14 september toekwam.

De Belgische en Maltese autoriteiten moeten nu een onderzoek opzetten naar de omstandigheden van het ongeval, gezien de aanvaring in Internationale wateren gebeurde. (Foto oro)

KABELJAUW AFHANKELIJK VAN SLIJMPRIK

Belangrijke consumptievissen als kabeljauw, schelvis en bot blijken afhankelijk van diensten van primitieve slijmprikken. Dat blijkt uit onderzoek van IUCN (International Union for Conservation of Nature) en Conservation International (CI). Doordat veel soorten slijmprikken worden bedreigd, kunnen ook consumptievissen een klap krijgen. Slijmprikken zijn aaseters die een kleverig slijm afscheiden. Zij spelen een belangrijke rol als vuilnisman van de oceaانبodem. De dieren ruimen dode dieren op waardoor voedingsstoffen kunnen terugkeren in het milieu. Veel andere vissoorten profiteren daarvan. Zeker omdat in de visserij veel bijvangst dood overboord wordt gegooid, hebben slijmprikken een belangrijke taak. Daarnaast zijn slijmprikken een prooidier van betekenis voor de andere vissen, zeevogels en zeehonden.

Uit de studie blijkt dat een op de vijf soorten slijmprikken met uitsterving wordt bedreigd.

(Bron De Wereld Morgen)

STEVE DEPAEPE VERWERFT Z 84

De Z 84 Albrecht Rodenbach van bvba Roekan werd overgenomen door Steve Depaepe, zoon van de bekende oud-reder Freddy Depaepe. Het schip, gebouwd in 1989, werd door de nieuwe eigenaar herdoopt tot Z 84 Calypso en ondergebracht in de rederij Devan. De nieuwe reder Steve Depaepe zal als motorist zelf met het schip meevaren.

NIEUW PERSONEEL EN NIEUWE LEDEN IN REDERSCENTRALE

De Rederscentrale is gestart met de vervanging van Lut Van de Velde en Freddy Makelberge die respectievelijk in januari en maart 2012 op pensioen gaan. Sinds 1 augustus is de 23-jarige Céline Van den Bosch bij het team gekomen, zij moet uiteindelijk directie-assistente Lut Van de Velde vervangen. Vermelden we verder nog dat de Vlaamse Visveiling en Marine Harvest tot de vzw Rederscentrale toegetroten zijn.

NEDERLANDS-OOSTENDS

Het stadsbestuur van Oostende presenteert het Woordenboek Nederlands-Oostends van Roland Desnerck, dit bijna veertig jaar na de eerste druk van het Woordenboek Oostends-Nederlands, dat zijn vierde druk gekend heeft in 2006. De presentatie gaat door op donderdag 13 oktober 2011 om 19.30u.

In de Conferentiezaal van het Oostendse stadhuis. Na de toespraken volgt een receptie in de aanpalende Erehal. Wie erbij wil zijn laat het weten aan roland.desnerck@telenet.be. Bellen kan ook: 059 / 23 56 57.

Roland Desnerck



ZEEVISSERS - VISBEWERKERS

- HAVENARBEIDERS - ZEELIEDEN EN BINNENSCHIPPERS
VOOR AL UW PROBLEMEN

WENDT U TOT DE



Zeemansbond A.B.V.V.



Ivan Victor

Federaal secretaris
zeevisserij

Jules Peurquaetstraat 27
Oostende

Tel.: 059 55 60 85

Fax: 059 70 51 33

E-mail:

Ivan.Victor@btb-abvv.be

R. Vermote:
gewestelijk secretaris
0476 23 40 28
Heiststraat 3
Zeebrugge

Tel.: 050/54 47 15

Fax: 050/54 42 53

E-mail:

renaud.vermote@btb-abvv.

WIE WORDT VISKOK VAN 2011?

VLAM organiseert voor de 23ste keer de verkiezing van de Viskok van het jaar. Welke professionele kok maakt het lekkerste en origineelste gerecht klaar met pladijs, de Vis van het Jaar 2011? In oktober maakt de vakjury – samengesteld uit topchefs en culinair journalist Dirk De Prins – een voorselectie uit de ingestuurde recepten. Vijf finalisten worden weerhouden om op 21 november live in de demonstratiekeuken van Horeca Expo naar de titel te dingen. De winnaar krijgt onder meer, naast heel wat persbelangstelling, de trofee ontworpen door kunstenaar Tuur De Rijbel, een cheque t.w.v. € 1250 en een reportage in het culinaire magazine Ambiance. Bovendien organiseert VLAM in het winnende restaurant een persdiner t.w.v. € 750.



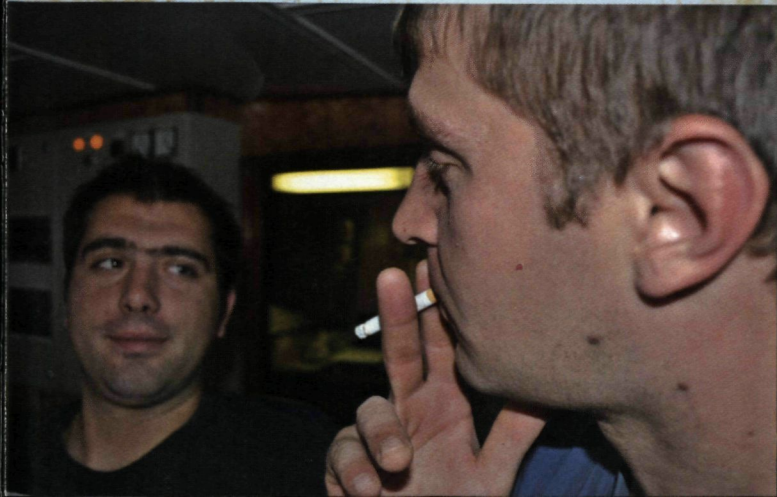
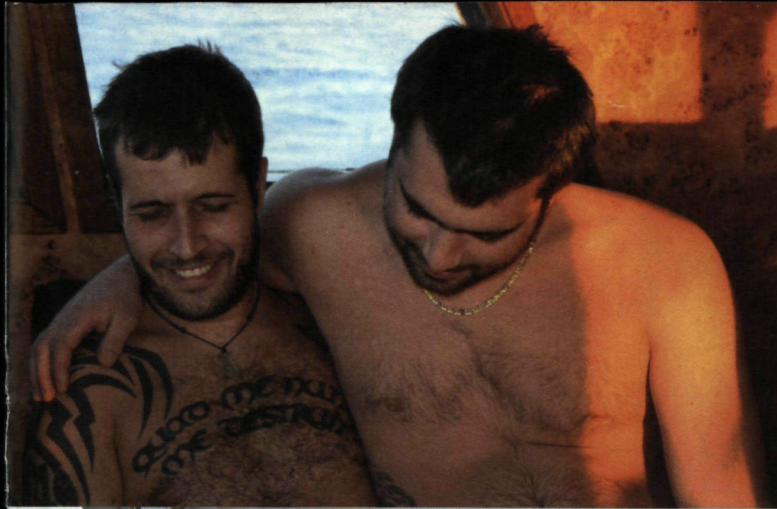
Het leven zoals het is:

Veel heb ik niet nodig: oliegoed, hutters en mijn Nikon

Foto's © Jason Savelle & co







Jason Savels

Weer of geen weer, morgen weer 't zeetje op.

Vind ik leuk · Reageren · Delen

Manon Vercauteren 'k gan je missen wi ;-)

Gilles Pottier goeie reize ;-)

Shana Westyn Gonna miss you :-)

Kenny Depraetere Jooaaa xD. Goeie riize é maat. 'k ga je wel nog zien wi, 'k ga mee op je boot, maar deeltijds als hij ter plekke is.

Jason Savels > Zee Meermin

Veel heb ik niet nodig: oliegoed, hutters en mijn Nikon D3100 :-) hehe

Vind ik leuk · Reageren · Delen

Zee Meermin vindt dit leuk.

Jason Savels

Vrijdag cours to the big blue sea.

Hopelijk wat beter weer of nu, hehe.

Vind ik leuk · Reageren · Delen

Anja Van Acker en 2 anderen vinden dat leuk

Jason Savels

Terug van Ostend

Vind ik leuk · Reageren · Delen

Kobe Seynaeve en Jason Savels vinden dit leuk

Jason Savels Matje, wanneer et zeetje op?

Pavel Kukushkin normaal zondag en voe joen?

Jason Savels 't Zal ergens volgende week zie oftwa

Jason Savels

Weer wat fotootjes gedownload

Vind ik leuk · Reageren · Delen

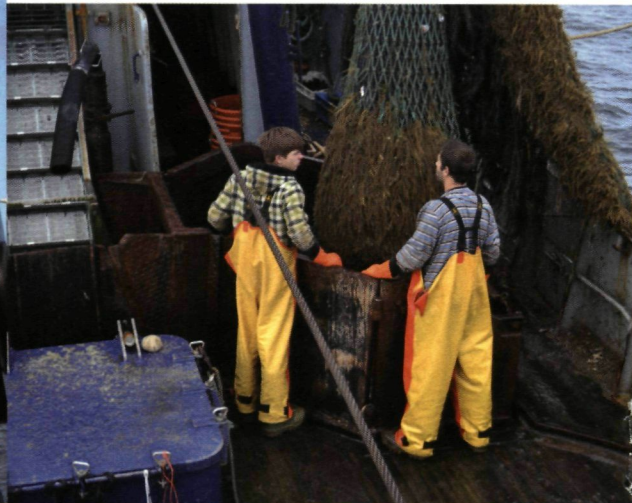
Nationaal Visserijmuseum vindt dit leuk.

Zee Meermin Net postkaarten!

Ina Brouwers Vree schoone foto's, matjuh!

Axelle Coppens Zou je niet beter fotograaf worden dan visser?

Jason Savels En 't schip en 't vissen moeten missn? Nooit van ze leven!



HET VRACHTBOTENLIED

IK WIL EEN LUIFEL OP WATER
GEEN HUIS OP HET LAND,
OF CABANNE AAN HET STRAND,
MAAR EEN BOOT, ZELFS LATER
WIL IK EEN HEMEL OP HET WATER.

EEN VRACHTBOOT, EEN PRACHTBOOT
ALS DE MINNEKE-POES, DE AURÉLIA FÉRIA,
OF DE ADAGIO, HET KLEIN LEONTIENTJE,
IN ZEE MET DE HEMELSE SALOMÉ.

OM ALLE ZEEËN AF TE VAREN
VAN AFRIKA NAAR AUSTRALIË,
OCEANIË OVER MEKKA NAAR MAURITANIË
DEINEND IN DE ARMEN VAN EEN GROOT GEVAAR,
DE GENADE KENT GEEN KLEIN BEZWAAR.

IK WIL EEN HEMEL OP WATER
EEN VRACHTBOOT, EEN PRACHTBOOT
ALS DE MINNEKE-POES, DE AURÉLIA FÉRIA
OF DE ADAGIO, HET KLEIN LEONTIENTJE,
IN ZEE MET DE HEMELSE SALOMÉ.

IK WAS OP MIJN VRACHTSCHIP
DE BOERENPSALM, DE ZEE WAS KALM,
TOT IN DE VERTE EEN SCHIP VERSCHEEN,
HET WAS DE IVOREN FLUIT.
IK DACHT DAAR IS ZE WEER
MET HAAR SCHERTSEND KEELGELUID.

HET WAS OP DE PALLIETER
DAT DE VLAM IS ONTSTAAN.
ZE SCHEEN IN HET AVONDROOD
ALS EEN VLIEGENDE ZEEHAAN,
IK GERAAKTE IN ADEMNOOD
MAAR KON DE WINDHOOS WEERSTAAN.

IK WIL EEN HEMEL OP WATER
EEN VRACHTBOOT, EEN PRACHTBOOT
ALS DE MINNEKE-POES, DE AURÉLIA FÉRIA
OF DE ADAGIO, HET KLEIN LEONTIENTJE,
IN ZEE MET DE HEMELSE SALOMÉ.

IK WIL EEN ZWERK OP WATER
GEEN HUIS OP HET LAND,
OF CABANNE AAN HET STRAND,
MAAR EEN BOOT, ZELFS LATER
WIL IK EEN HEMEL OP WATER.

GEERT CYRIEL TAVERNIER

*FRAGMENT UIT HET TONEELSTUK
'PLEZIER VAN HET MANKEMENT'*



Reisverhaal II

Plockton, een slaperig voormalig vissersdorpje, nu prachtige kleine huisjes die als vakantieverblijf dienen, één enkel souvenirwinkeltje, geen enkele pub...

De zomer is altijd een beetje reizen. En wanneer het een reiziger betreft die daarbij de visserij ontdekt, dan krijgt die mens van ons in de daaropvolgende herfst plaats om ons erover te berichten. Dit jaar volgen we Geert Walgraeve op reis in Schotland. Vorige maand leerde hij in de praktijk het verschil tussen een boot en een schip kennen. Vandaag is hij maar wat blij dat hij geen mannetjeszalm is.



Pitlochry

Vooraleer van boord te gaan in Newcastle upon Tyne, home of the Magpies waar de besnorde Belgische Carolinger Philippe Albert als IJzeren Mes in de

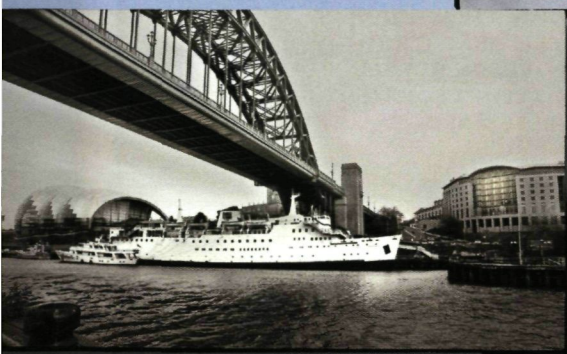
weldra een full Highland- of Scottish-breakfast zou worden. De meerwaarde kwam alras tijdens de rest van de reis: veel versere producten verrijkt met Black Pudding, zalige bloedworst met een vleugje kaneel. Driver Luc wendde fors de ster van zijn impressionante Mercedes, 13 jaar oud maar o zo comfortabel, richting Pitlochry, voet van de Highlands. Alzo bleek dat we in feite logeerden in de petieterige nederzetting Kirkmichael genaamd, (bestaande uit een naftepomp en een winkeltje) in een afspanning genaamd The Strathardle Inn. Schilderachtig gelegen, met steeds een bruisend bergriviertje als klankdecor. Een grote keuze van single-malts in de bar, slechts een kamer of zeven, allemaal

even authentiek, een reading room, heerlijke maaltijden, heerlijk ontbijt. Absolute aanrader!

Alvorens onze bestemming te bereiken bezochten we Glamis Castle, één van de vele kastelen onderweg, met sterke banden met the Queen Mother, je weet wel, dat kranige oudje dat vanaf 11 a.m. een gin-tonic (en meerdere) achter de kiezen sloeg en toch 102 jaar haalde.

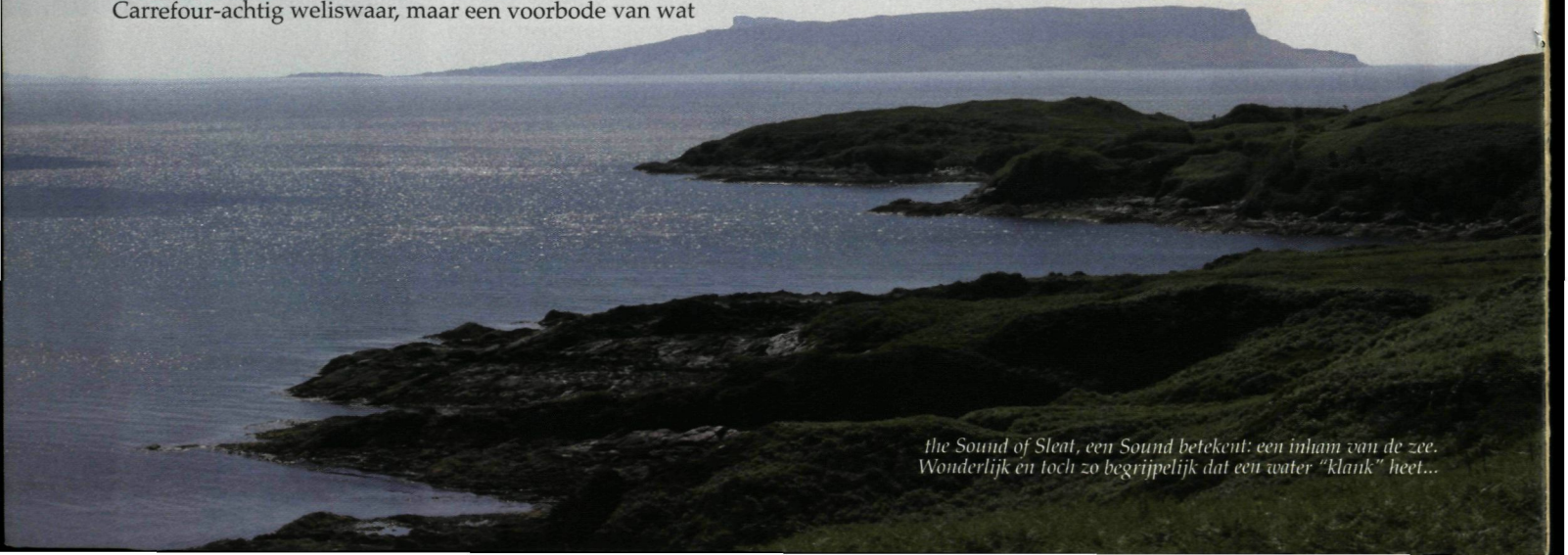
Pitlochry onthaalde ons met plenzende regen. Weliswaar

verwacht. Te dien einde had ik mij namelijk tijdens de solden een super-regenjasje van Jack Wolfskin aangeschaft. En ja hoor, het water liep van mij af als ware ik een otter of een zeehond (die in een volgend stukje ter sprake zal komen).



Newcastle upon Tyne.

verdediging ooit een vedette was, gingen we ons voor het eerst te buiten aan een English breakfast. Roereieren, bacon, worstjes, bonen in tomatensaus, patatjes. Beetje Lunch-Garden Carrefour-achtig weliswaar, maar een voorbode van wat



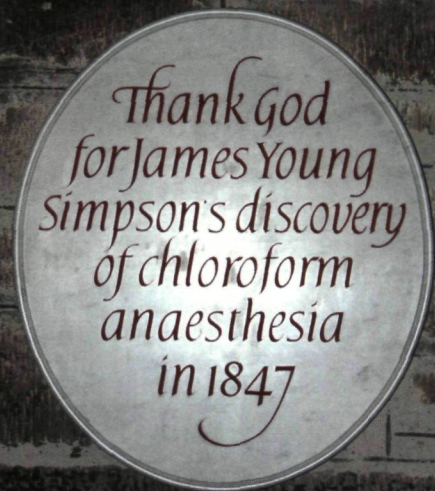
the Sound of Sleat, een Sound betekent: een inham van de zee. Wonderlijk en toch zo begrijpelijk dat een water "klank" heet...



Zalmladder in Pitlochry.



Mc condom, spreekt voor zichzelf.



Een gedenkplaat in een kerk in Edinburgh.

De knipoog van een zalm

Omdat Jo Clauwaert, visserij-reporter bij uitstek, het mij aangeraden had, vond ik het noodzakelijk om de stuwdam van Pitlochry te bezoeken. Daar zijn namelijk zalmtrappen. Deze diertjes, o zo overheerlijk geserveerd op een Schotse teljoor, moeten namelijk stroomopwaarts het vasteland beklimmen om diep in het binnenland hun eieren te produceren



en te laten bevruchten door mannetjes die de moed en kracht hadden hetzelfde traject te volgen. Soms ben je blij een menselijk zoogdier te zijn.

Desalniettemin, een roker zijn heeft zo zijn voordelen. Je metgezellen zijn in een gebouw bezig filmpjes over de zalmtek te bekijken. Jij bent buiten in de gietende regen, deskundig je peuk droog houdend. En plots zie je een deurgat, daarachter

een observatievenster. En ja, toen ik daar stond, samen met 3 Duitse toeristen, verscheen een zalm voor het raam. Met bolle verbaasde ogen keek hij even rond, ongetwijfeld denkend: die Duitsers blijven maar komen. Waarna hij vervolgens, met een duidelijke knipoog in mijn richting, wegschoot naar de volgende trap, het paaien tegemoet. Moet ik jullie zeggen dat mijn reisgenoten dit verhaal niet geloofden? Dat ik het geluk had in de eerstvolgende herberg diezelfde Duitsers als levende getuigen te laten vertellen dat we een zalm zagen, zo groot?

Maar Pitlochry had nog meer in petto, nl. de kleinste whisky-distillery in Schotland: Edradour! Aah, ik ben definitief een fan. Een flink gebuikte baardige in kilt gehulde ervaringsdeskundige laat je zien hoe Scotland's finest wordt geproduceerd. Geen industrie, na honderden jaren nog steeds ambacht. Het proeven is als het spreekwoordelijke engeltje op je tong. Dit noodde mij tot aankoop van een zeldzame fles, in België niet te vinden.

En zijn gevleugelde uitspraak zal ik in onderwijsmiddens nog vaak gebruiken: "Take your time, but hurry!" Of was het omgekeerd?

Geert Walgraeve

Geert Walgraeve, 13 oktober 1951, is vooral een leraar in hart en nieren. Ooit was "leraar" een eretitel bij de Ouden, nu nog steeds bij zijn leerlingen van het Beroeps. Geert is acteur bij Vooruit Deinze, 1ste klasse nationaal. Geert leest wekelijks X-aantal boeken, van de Grote Hugo tot psychologische thrillers, maar is vooral verslaafd aan muziek. Van Bach tot Dylan en Springsteen. En Bruno Deneckere, ook samen met Nils en Derek. En ook addict van Bastos-filter en single malts.



Nessie is big business: Het pluche paradijs van Nessie, met mijn gezelschapsdames.



Een Baasroodse palingbotter herrijst aan de Scheldeoever



En deel van de vrijwilligersploeg, die onder leiding van Henk van Halteren uit Spakenburg (tweede van links), de botter Rosalie opbouwt. Helemaal links Jan Annemans, coördinator van de botterwerkgroep



Maquette van de botter Rosalie.

We leven in een tijd van computergestuurd ontwerpen, van gps- en andere gsm-geleide tochten en ruimtereizen. Wie haalt het dan nog in zijn hoofd een houten schip te bouwen?

Dat het Scheepvaartmuseum Baasrode vzw zich toch in een dergelijk project vastbeet komt doordat dit Scheepvaartmuseum gegroeid is op de terreinen van twee voormalige binnenscheepswerven, waar gedurende eeuwen houten schepen gebouwd werden. Zo zorgt de reeds flink gevorderde bouw van een Baasroodse palingbotter voor een heropleving van de voormalige scheepswerven van de families Van Damme en Van Praet.

Dit project zorgt ervoor dat het tijdperk van de houten scheepsbouw opnieuw aan de bezoekers kan getoond worden. Tevens biedt dit project de Dendermondse deelgemeente de gelegenheid zich de visu een beeld te vormen van hoe het er voor 1900 op deze werven aan toe ging. En meteen vormt dit voor het toerisme een springplank om in het binnenscheepvaartverleden te duiken.

Tussen de Rupelmonding en Dendermonde hebben de scheepswerven de overheersende industriële landschapsvorm uitgemaakt. Alleen al tussen het begin van de Rupel (de samenvloeiing van Dijle en Nete) en zijn monding hebben we de overgebleven sporen van 19 werven gelokaliseerd (zie kader). Wie vanuit Baasrode stroomafwaarts voorbij de werven

Spandoeken maken voorbijgangers duidelijk wat er zich achter de hekkens afspeelt en vaak blijven ze staan kijken wanneer er gewerkt wordt.



van Van Damme en Van Praet even in de richting van Sint-Amands vaart komt voorbij de voormalige werf van Engelen-Van Landeghem. Al die werven hebben, eerst omwille van de concurrentie van het wegvervoer en vervolgens omwille van de concurrentie uit Oost-Europa en China hun deuren moeten sluiten. Enkele, zoals de Nieuwe Schelde Werven Rupelmonde en Casco Hemiksem overleven evenwel en zien hun werkvolume van jaar tot jaar toenemen onder de vorm van onderhouds- en herstellingswerken. En wil men vrachtwagens van de weg te halen, dan zal de nood aan zo'n werven alleen maar toenemen. Nieuwbouw blijft weliswaar quasi uitsluitend beperkt tot casco's uit China, die echter wel op Belgische of Nederlandse werven afgebouwd worden.

Het is precies tegen die achtergrond dat een snelle herwaardering van het historische werferfgoed zich opdringt en in dat kader hebben alle geïnteresseerden er belang bij de bouw van de Baasroodse palingbotter als een uitgangspunt aan te grijpen.

Visvangst

De oudste sporen van scheepswerven in Baasrode dateren van rond 1650. In 1777 is er al sprake van negen werven, maar men weet nog steeds niet of die alle tegelijkertijd actief waren. Rond 1850 werden er op de toenmalige werf van Van Damme ook houten zeeschepen van 300 tot 800 ton gebouwd. In 1894 schakelden de werven van Van Damme en Van Praet over op metaalbouw, terwijl Van Damme daarnaast ook verder in houtbouw bleef werken. In 1955 nam Van Praet de in financiële moeilijkheden geraakte werf van Van Damme over en op 31 december 1986 sloot op zijn beurt de werf Van Praet-Dansaert ook definitief de deuren.

Intussen hadden er zich in een andere belangrijke Baasroodse bedrijfstak ingrijpende veranderingen voorgedaan, met name die van de visvangst. Ten gevolge van de vervuiling van het Scheldewater (vooral door kleurstoffen, geloosd door de textielververijen in het Gentse) ging de visvangst spoorlags achteruit. Maar de vissers en de vishandelaren aan de vismijn

Rupelwerven

van Baasrode bleven niet met de handen in de schoot zitten. Om in hun levensonderhoud te voorzien gingen ze verse vis, vooral paling, in Nederland halen. Daarvoor gebruikten ze aanvankelijk vissersschepjes van het type Noordzeebotter. Maar bij het nabouwen ter plekke werd de nadruk op een grotere transportcapaciteit gelegd en zo werden de Baasroodse palingbotters bijna 18 meter lang en 5,5 m breed. Ze werden van april tot oktober als koopvaarders gebruikt, om vooral in Zeeland paling te halen en naar de Baasroodse markt te brengen. Die paling zat in hun 'bun' of 'beun' - een ruim met kleine openingen onder de waterlijn - waardoor het omringende rivierwater vrij in- en uit kon stromen en de vis aldus vers werd houden.

Die historische terugblik maakt meteen duidelijk dat er in de hele regio quasi niemand meer kan gevonden worden met enige professionele kennis van de houten scheepsbouw. Maar we worden geholpen door de know-how die nog altijd aanwezig is op de historische botterwerf Nieuwboer in het Nederlandse Spakenburg (Bunschoten) aan het IJsselmeer. Op deze uit 1829 daterende werf worden inderdaad de vele nog in de pleziervaart varende botters hersteld en bij gelegenheid worden er ook nieuwe yachtbotters gebouwd. Werfeigenaar Henk Van Halteren heeft zich bereid verklaard om de bouw van de botter in Baasrode tijdens het bouwseizoen (van mei tot eind september) enkele dagen per week met een paar van zijn beste medewerkers te superviseren. De bouw wordt mee uitgevoerd door een aantal vrijwilligers die van de specialisten van de Spakenburgse werf instructies krijgen. Deze manier van werken garandeert dat de Baasroodse palingbotter tot in

Rechteroever

1. Janathijs, Rumst: nieuwbouw en herstellingen, dwarshelling
2. R. Van Der Auwera, Rumst: nieuwbouw en herstellingen, droogdok
3. A. Vergauwen en Zonen, later Ww. Vergauwen, Boom: nieuwbouw en herstellingen, dwarshelling
4. René De Winter, Boom: nieuwbouw
5. Gebroeders Vergauwen, Boom (zonen A. Vergauwen): nieuwbouw
6. E. Lambrechts, Boom: nieuwbouw en herstellingen, droogdok
7. A. Letzer, Boom: nieuwbouw en herstellingen, droogdok (werd ooit als aangrenzend aan de scheepswerf van Lambrechts bij deze gevoegd als Scheepwerf E. Lambrechts)
8. Hellemans, Boom, nieuwbouw (beter bekend onder de naam Jef Paljas en mede door de uitzonderlijk mooie vorm van zijn achterschepen ook Coute Poule of Hennegat genoemd)
9. Claessens en zonen, Boom, De Wachter-, nieuwbouw en herstellingen, droogdok (capaciteit tot 12 spitsen)
10. Gebroeders De Wachter, Boom: nieuwbouw, beter bekend onder de naam Mon De Wachter
11. Dralet - later Th. Lefever, Boom: nieuwbouw en herstellingen
12. Henri Kennes, Boom: nieuwbouw en herstellingen, dwarshelling
13. Fulton Boom, Boom, later E. Lambrechts Willebroek met
14. De Wachter en Zoon, Niel: nieuwbouw en herstellingen, dwarshelling

Linkeroever

15. Oomes, Klein-Willebroek, later Fulton: nieuwbouw en herstellingen, dwarshelling
16. Spillemaeckers, Klein-Willebroek, later Fulton: nieuwbouw en herstellingen, dwarshelling
17. Fulton Marine Ruisbroek, Ruisbroek: nieuwbouw en herstellingen
18. Armement Fluvial Belge / AFB Scheepswerf van Wintam, Wintam: nieuwbouw en herstellingen, dwarshelling

Verbindingsarm Zeekanaal Willebroek met Rupel

19. Dumont & Vandervin, Klein-Willebroek: nieuwbouw en herstellingen, droogdok

Scheepvaartmuseum Baasrode vzw

Sint-Ursmarusstraat 137, 9200 Baasrode

Openingsuren: het hele jaar door op zaterdag van 14 tot 18 uur en van 1 april tot 31 oktober ook op zondag van 14 tot 18 uur.

info@scheepvaartmuseumbaasrode.be - www.scheepswervenbaasrode.be - www.botter-rosalie.be

zich indertijd quasi dagelijks in Baasrode voltrok, kan men thans tijdens de werkdagen opnieuw op het terrein van het Scheepvaartmuseum zien plaatsgrijpen. Deze techniek werd op vele van de werven gebruikt en via zijn huidige toepassing in Baasrode biedt hij ons de kans een idee te vormen van het industriële Schelde-, Rupel- en Denderlandschap van zo'n eeuw geleden.

Eens de bouw van de Baasroodse palingbotter voltooid is, zal het ingezet worden voor rondvaarten, waarvan ten gepaste tijde het programma bekendgemaakt zal worden.

Yvan Verbraeck - foto's Gerda Cardon

- 1- Het op maat zagen van de diverse spanten en andere onderdelen is een precisiewerkje.
- 2- Alle hoeken en kanten van het schip moeten zorgvuldig vastgezet en in elkaar gepast worden, ook de minder bereikbare.
- 3- Henk Van Halteren zet de lijnen van het schip voorlopig uit met smalle buigzame latten, waardoor de uiteindelijke vorm.
- 4- Planken branden bij zomerse temperaturen van rond de dertig graden is geen pretje en een beetje schaduw is dan ook van harte welkom.

Halverwege het tweede bouwseizoen begint de botter steeds duidelijker zijn definitieve vorm te tonen.

de allerkleinste details aan de originele botters van destijds zal beantwoorden en dit geldt ook voor de gebruikte materialen. We denken daarbij aan het branden van planken om die de gewenste krommingen voor de voor- en achterstevan te doen aannemen. En hoewel dat branden vandaag niet meer met riet gebeurt maar met een gasbrander, is het daarom niet minder spectaculair. Door de hitte van de gasvlam onderaan en van het water, waarmee ze bovenaan vochtig gehouden wordt, kromt de plank, mee door een gewicht dat aan het uiteinde van de plank opgehangen wordt en waarmee men een bijkomende trekkracht kan uitoefenen. Dit wonder, dat



Communicatie op zee IV

Jacques van Harten duikt voor HVB in de geschiedenis van de communicatie tussen wal en schip.

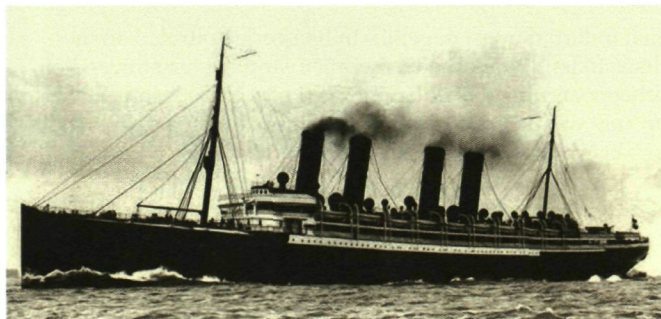
Radio op zee

Marconi was een ondernemend man. Het hielp natuurlijk wel dat hij uit een rijke adellijke familie kwam, dus met de centen zat het wel goed. Na zijn geslaagde proefnemingen om de grote oceaan te overbruggen was de draadloze radio zo in het nieuws gekomen dat radio zichzelf verkocht. Hij kon ook rekenen op het 'netwerk' van zijn adellijke moeder. Dankzij allerlei regelgeving kreeg hij een soort alleenrecht op het vervaardigen van zend/ontvangers. Wel moest hij daarom zelf her en der in de wereld kuststations inrichten; niet alleen in Engeland, maar ook in Ierland, Italië, Canada, België, Amerika en New Foundland.

De Anglo-American Telegraph Company (die telegrafie verkocht via kabels op de oceaanbodem) was daar uiteraard niet blij mee en menig keer stak deze concurrent stokken in Marconi's wiel. Zo moest bijvoorbeeld het Canadese Marconi kuststation tijdelijk gesloten worden wegens vermeende inbreuk op het telegraaf monopolie.

Ook de opleiding van 'marconisten' werd aanvankelijk door Marconi in eigen beheer gehouden. Maar sommigen kozen voor andere radioproducten. Waar de Engelsen en Italianen op Marconi stemden, koos Duitsland voor het merk Slaby-Arco, Braun, Siemens en Halske. De Fransen bleven trouw aan het Popov-Ducretet systeem, terwijl de Russen het Popov systeem geadopteerd hadden. Ook Nederland koos een ander zendsysteem.

Maar belangrijk is dat tussen schepen en de wal draadloze radioverbindingen mogelijk waren. Daartoe werden (vanaf 1897) radiokuststations opgericht. Het eiland Wight (Marconi) was het eerste en al spoedig volgden Cuxhaven en het eiland Borkum (Braun).



De Blauwe Wimpel jager Kaiser Wilhelm der Grosse was het eerste met radio uitgeruste passagierschip

Primeur

Het eerste vaartuig dat commercieel werd uitgerust met een radiozender was de Duitse liner Kaiser Wilhelm der Grosse. Deze blauwewimpel jager (1900) verstuurde vanaf zee in korte tijd duizenden telegrammen.

Maar ook de Belgen mogen zich scharen bij de allereerste gebruikers van nautische radiocommunicatie. Toen Marconi op 11 maart 1900 een spetterende demonstratie op het paleis had gegeven, resulteerde dat (met Koninklijke steun) in de oprichting van de 'Marconi International Marine Communications Company Limited'. Meerdere Belgen maakten deel uit van het internationaal samengestelde bestuur.

Nog dat zelfde jaar werd de villa 'Les Pavots' (De Panne / Kunstenaarslaan) als radiostation ingericht (roepletters NP) en omdat er ook een tegenstation moest zijn werd gekozen voor de mailboat Princesse Clémentine.

Het onderhouden van de radioverbinding bleek nog een hele



Marconi achter zijn zender.

kunst, want de Princesse Clémentine maakte de overtocht altijd 's nachts en De Panne beschikte in die tijd nog niet over een elektriciteitsnet! Men was dus aangewezen op accumulatorenbatterijen.

De villa 'Les Pavots' stond via een kabel in verbinding met het telegraafkantoor van Oostende Kaai. Zo konden de berichten afkomstig van de Princesse Clémentine direct doorgestuurd worden.

Deze wal-schip communicatie was zo'n groot succes, dat Marconi opdracht kreeg alle Belgische mailboten te voorzien van zijn radioapparatuur. België was daarmee (in 1902) mogelijk het eerste land met een integrale radiocommunicatie tussen wal en passagiersschepen.

In 1904 volgde het Nederlandse kuststation Radio Scheveningen (roepletters SCH). Als proef werd eerst uitgezonden vanuit een houten keet. De zenders verstoorden echter de ontvangst dusdanig dat de antennes en de ontvangers niet veel later werden verplaatst naar IJmuiden. In 1929 werden de roepletters SCH gewijzigd in PCH.

Nood

Voor de zeevarenden bevestigde de draadloze radio vooral zijn waarde in noodgevallen.

De eerste 'radio redding' dateert waarschijnlijk uit 1901.

In januari van dat jaar liep in ruw weer de bark Medora vast op de Ratelbank (Belgische kust). Met visuele middelen werd

De Panne Villa Les Pavots, later villa Yvette. Nu gesloopt.





De Marconi Radiohut aan boord van de Titanic.

de aandacht van de Princesse Clémentine getrokken waarna een snelle actie van de scheepsmarconist resulteerde in een geslaagde reddingsactie vanaf de wal. Ook het lichtschip 'Ruytingen' (uitgevalen lichtinstallatie) kreeg door tussenkomst van de scheepsradio van de Princesse Clémentine snelle en adequate hulp vanuit Duinkerken. Maar de echte proef op de som was de stranding van de Princesse Clémentine zelf. Vastgelopen op een zandbank, was sleepboothulp door een radio-oproep snel ter plaatse en kon men met het volgende tij weer worden vlot getrokken. De Belgische Princesse Clémentine mag dan ook het eerste schip heten dat zijn eigen redding via radio regelde.

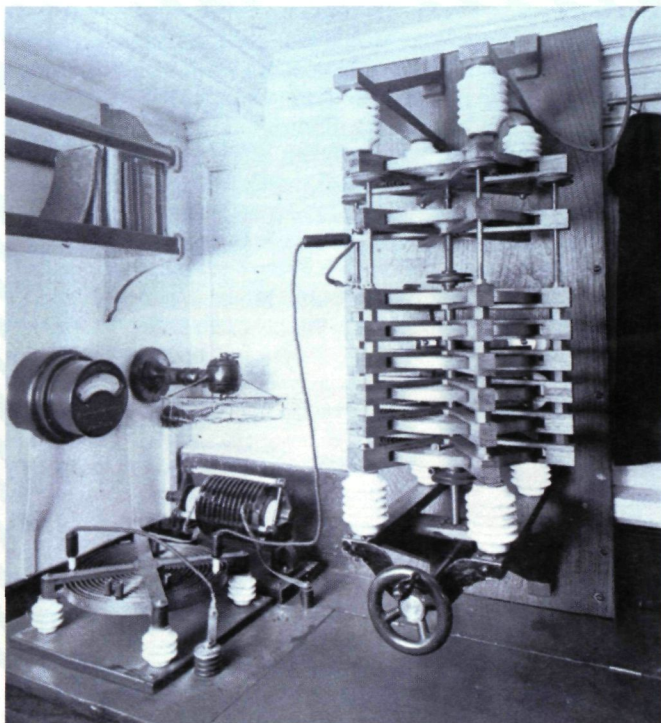
Niet alleen de passagiers juichten, maar ook de kranten stonden er vol van.

Maar het wachten was op die ene grote gebeurtenis; een scheepsramp die de hele wereld zou schokken, de ramp met de Titanic (1912). Het zinken van de Titanic en de redding van vele passagiers (dankzij het via radio verzonden noodbericht) bracht alle regeringen en reders tot het besef dat draadloze radio aan boord van schepen vanaf nu een 'must' was.

Wet- en regelgeving moesten daarvoor worden aangepast en het zou nog lang duren voordat alle zeegaande schepen van 'radio' waren voorzien.

Jacques van Harten

(Vervolgt)



Blusvonk zender 1904. Een typische scheepszender.

Marconisten, een volkje apart

De eerste marconisten waren 'buitenbeentjes' in de zeevaart. Meestal waren het mannen die al jaren achter de seinsleutel gezeten hadden in telegraafkantoren, geen zeelui dus. De pioniers werden aan boord net zo gewantouwd als de eerste werktuigkundigen (machinisten) die in die tijd van de spoorwegen kwamen.

Die eerste marconisten waren inderdaad pioniers. Hun zendinstallatie was uiterst primitief en bestond slechts uit een inductiespoel van ongeveer 30 cm doorsnee, wat Leidse flessen en een grote afstemspoel die aangesloten werd op de antenne.

70 mijl was zo'n beetje het bereik. De ontvanger was zo mogelijk nog simpeler.

Een coherer waar een recorder aan was gekoppeld.

Een combinatie die veel verlies van signaal opleverde.

Stroom werd betrokken uit zware batterijen en het geknetter van overslaande vonken van de vonkenbrug was een ergernis voor ieder die aan boord was. De radiohut was uiterst klein, vaak niet meer dan een grote kast, en het stonk er altijd naar ozon. De zwakke signalen en het geknetter van de vonken maakten dat de oren van de marconist zwaar belast werden. Ook de hevige straling uit de zender moet niet bepaald gezond zijn geweest voor het menselijk lichaam.

Geseind / gesleuteld werd er met een seinsleutel. Een soort handhamer waarmee met een snelheid van zo'n tien woorden per minuut in de continue draaggolf punten en strepen werden gegenereerd.

Hoewel het bereik van zender en ontvangers niet echt groot was, was de marconist constant bezig met zijn vak. Steeds weer raakte een kuststation buiten bereik, maar dan verscheen al gauw het volgende kuststation.

Zeker in de beginperiode werd er bij het zenden nauwelijks rekening gehouden met het feit of de 'frequentie' wel vrij was. Zo gauw er een telegram verstuurd moest worden ging de marconist aan de slag, of er nu al tien of meer schepen in de lucht waren of niet. Vaak leidde dat tot 'onverstaanbaarheid' voor alle schepen.

Jack Phillips, marconist van de Titanic die met het schip ten onder ging





Op de foto vlnr Johan Heyman (Vlaamse Overheid Departement Landbouw en Visserij – Afdelingshoofd Landbouw- en Visserijbeleid), Erik Van Bockstaele (Administrateur-generaal Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek), Kris Peeters (Vlaams minister-president), Walter Roggeman (Voorzitter Natuurpunt) en Emiel Brouckaert (Directeur Rederscentrale). (foto mnl/fn)

VLAAMSE VISSERIJ MAAKT AFSPRAAK MET MILIEUBEWEGING

In aanwezigheid van Vlaams minister-president Kris Peeters werd op dinsdag 30 augustus een 'Convenant voor Duurzame Visserij' ondertekend tussen verschillende partijen. Daarbij uitten zowel de minister-president als Johan Heyman (Vlaamse Overheid Departement Landbouw en Visserij – Afdelingshoofd Landbouw- en Visserijbeleid), Erik Van Bockstaele (administrateur-generaal Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek), Walter Roggeman (Voorzitter Natuurpunt) en Emiel Brouckaert (Directeur Rederscentrale) de wil om zich in te zetten voor een duurzame visserij. Dat gebeurde op de kaai van de Vlaamse Visveiling in Zeebrugge. Een en ander greep plaats naar aanleiding van de voorstelling van de 'Vis van het Jaar' waarover we vroeger al berichtten. Op diezelfde bijeenkomst stelde de Rederscentrale ook het veiligheidssysteem 'Man over Boord' (MOB) voor, waarover we het ook al eerder in ons blad gehad hebben. Peeters verwoordde het als volgt: 'Het convenant bevat de strategie die we zullen aanhouden om onze visserij stelselmatig te verbeteren. Dit moet niet alleen onze marktpositie veilig stellen, het biedt de consument ook de garantie dat hij in volle vertrouwen voor een verantwoord product kan kiezen. Het convenant is ambitieus, en het bevat concrete afspraken rond vijf thema's: aanbod en afzet van duurzame vis, communicatie, onderwijs en scholing, invulling van beschermde gebieden en het beheer van visbestanden.' (fn)

OPLEIDINGEN ROERGANGER EN MOTORIST

De opleidingen tot Roerganger, die na de vereiste stage recht geven op een VBB Roerganger, zullen vanaf nu jaarlijks georganiseerd worden rond de schoolse herfstvakantie. In 2011 betekent dit dat deze opleiding plaats vindt van 31 oktober tot 11 november 2011. Het examen zal worden afgenomen op zaterdag 12 november. Deze cursus zal doorgaan in de gebouwen van de VDAB te Zeebrugge. Men kan meer informatie verkrijgen via het secretariaat van het Zeevissersfonds (059/50.95.55). Ook om

zich in te schrijven dient men het Zeevissersfonds te contacteren. De opleiding Motorist 221kW zal jaarlijks doorgaan rond Pasen en zal drie weken in beslag nemen. Volgend jaar gaat deze cursus door van 26 maart 2012 tot en met 13 april 2012 in de gebouwen van het Maritiem Instituut Mercator te Oostende. Het examen vindt plaats op zaterdag 14 april 2012. Ook voor meer informatie en inschrijvingen voor deze opleiding dient men zich te richten tot het secretariaat van het Zeevissersfonds. Voor beide opleidingen geldt dat na het volgen en succesvol afleggen van het examen, een stageperiode van zes maanden effectieve vaart moet aangetoond worden aan de hand van het stageboek. Daarna bekomt men zijn VBB. Dit stageboek kan men verkrijgen bij het Maritiem Instituut Mercator te Oostende. Voor beide opleidingen geldt als voorwaarde dat de cursist eerst zijn Basic Safety Training moet gevolgd hebben (STCW A-VI §1-4). Ook moet men een erkende zeevisser zijn om gratis van deze opleiding te genieten.

VISSERIJFILMPJES OP 'T INTERNET

Op het internet vind je echt alles. Menig visser neemt het fototoestel mee in zee of zelfs de filmcamera. Zelfs duikers laten hun beelden achter op het net. Ook organisaties die de belangen van de visserij steunen, hebben de weg naar de beeldcultuur gevonden, zo blijkt. Zo zijn er momenteel filmopnames te bekijken van de recent gezonken O 333 Marco terwijl het schip op de zeebodem ligt. Kijk eens naar: <http://vimeo.com/28072460> Het populaire plaatsen van filmmateriaal op het internet is ook te zien in de nieuwe campagne van het Nederlandse

Visbureau. Op 5 september startte die campagne onder de titel 'Mannen van de Zee'. Vissers vertellen in de filmpjes de consument op eigen wijze hun verhaal. Zo vertelt een scholvisser wat hij onderneemt om de schol op een verantwoorde wijze te vangen en laat een makreelroker zien hoe het rookproces van makreel in zijn werkt gaat. Maar er is ook een tonijnkoper aan het woord die antwoord geeft op de vraag welke tonijn verantwoord is om te eten. Surf eens naar: www.youtube.com/user/nederlandsvisbureau.

VISSERS EN VROUWEN

Op 15 oktober is HVB-medewerkster en auteur Katrien Vervaele om 15,30 uur in het nationaal visserijmuseum te beluisteren. In de lezing 'Zo lang op zee, zo lang zonder vrouw' vertelt ze over het intieme leven van de vissers. Daarna volgt de vertoning van het Franse vissersdrama Angèle et Tony (een film uit 2010). Toegang: € 5,00. Reservatie is noodzakelijk. Mail daarvoor naar onthaal@visserijmuseum.be of telefeoner naar 058 51 24 68. Vervaele is nog elders te horen. Op 8 november om 14 uur spreekt ze in het Cultuurhuis 1 te Nieuwpoort over vissersvrouwen. Die bijeenkomst wordt ingericht door de bibliotheek van Nieuwpoort en de toegang is gratis. Vooraf inschrijven is daar niet nodig.

VISSERIJMUSEUM WORDT NAVIGO

Het Nationaal Visserijmuseum van Oostduinkerke luistert voortaan ook naar de naam NAVIGO. De nieuwe roepnaam werd bedacht door conservator Maja Wolny die de eerste twee letters van nationaal en van visserijmuseum combineerde met de uitroep GO! Deze naam biedt ons veel meer mogelijkheden', zegt Maja Wolny. 'De naam is eenvoudiger en korter dan Nationaal Visserijmuseum Oostduinkerke. Het is ook eenvoudiger op te zoeken via internet. Onze nieuwe website heet trouwens navigomuseum.be. Navigo betekent ook "ik vaar". Vissers en zeemannen varen. Wij varen figuurlijk allemaal. Ik wil me niet beperken tot de visserij maar ook de mens en de zee belichten. De naam is ook praktischer. Volgende maand woon ik in Washington een internationaal congres voor maritieme musea bij. De term NAVIGO zal promotioneel handiger zijn dan National Fishery Museum. Maar wees gerust, de oude naam, waar iedereen mee vertrouwd is, blijft ook bestaan.'

CREVITS

**IMPORT - EXPORT - ALLERLEI KETTINGEN EN KETTINGMATTEN
ANKERS - HERBRUIKBARE MATERIALEN - VISSERIJBENODIGDHEDEN
RUBBER BOLLEN EN RUBBER RINGEN**

Marcus Gerardsstraat 12, 8380 Zeebrugge. Tel.: 050 54 48 33
Kotterstraat 42, 8380 Zeebrugge. Tel.: 050 54 45 85
Ankerstraat 20, 8400 Oostende. Gsm: 0475 30 39 87
Fax: 050 54 79 11
Telefoneren vanuit Nederland: +32 50 54 48 33



BOEKEN



OCEAANSCHEPEN

Onder de internationale maritieme standaardwerken kan men "Ocean Ships" niet wegdenken. Toen dit werk in 1964 voor het eerst van de persen rolde, kon niemand vermoeden dat meer dan veertig jaar later de vijftiende editie in de rekken zou liggen. Over al die jaren zijn alle uitgaves erin geslaagd een up-to-date weergave te geven van de scheepvaartmaatschappijen en de geboden diensten van uit het Verenigd Koninkrijk en Noord-Europa. De recentste uitgave, samengesteld door David Hornsby, vormt daar geen uitzondering op.

In een eerste deel worden passagiersschepen besproken die wereldwijd actief zijn. Het luik 'vrachtschepen' biedt nu gegevens van meer dan 6.300 schepen, wat staat voor een globaal laadvermogen van bijna 320 miljoen ton!

De secties van het boek worden opgedeeld per bedrijf, in alfabetische volgorde, en geven een gedetailleerd overzicht van hun schepen. Opgenomen informatie behelst ondermeer groepsgegevens, logo op schoorsteen, kleur van de romp, namen van managing companies, de vlag, bouwjaar, gross ton, deadweight ton, lengte over alles, breedte, dienstnelheid, type en eerdere namen. Er werden ook talrijke pagina's opgenomen met prachtige foto's, bijna allemaal in kleur. "Ocean Ships" wordt dan ook beschouwd als een onmisbaar werkinstrument in de snel veranderende wereld van de scheepvaart.

"Ocean Ships" (ISBN 978-0-7110-3381-8), werd als hardback uitgegeven, telt 256 pagina's en kost £24.99. Aanschaffen kan via de boekhandel of rechtstreeks bij de uitgever, Ian Allan Publishing Ltd, Hersham, Surrey KT12 4RG, UK.

PINASSEN, FLUITEN EN GALJASSEN

Bij Uitgeverij De Alk uit Alkmaar verscheen in de serie 'Zeilschepen van de Lage Landen' het derde deel "Pinassen, Fluiten en Galjassen".

In dit boek worden door de auteur Hans Haalmeijer de verschillende typen zeilschepen beschreven, die vanaf de Middeleeuwen tot in het begin van de twintigste eeuw voor de kustvaart en de grote vaart werden gebruikt. Het is gedocumenteerd met plantekeningen en veel afbeeldingen, die zijn gemaakt door bekende maritieme schilders. De auteur maakt onder meer gebruik van de oudste verhandelingen over scheepsbouw in de Nederlanden. Ook is een uitgebreid historisch overzicht opgenomen, dat als een beknopte geschiedenis van de Nederlandse zeilende koopvaardij kan worden gezien.

"Pinassen, Fluiten en Galjassen" (ISBN 978 906013 308 8) telt 240 pagina's en werd als softback op een handig formaat uitgegeven. Het boek kost 17,50 euro. Aankopen kan via de boekhandel, of rechtstreeks bij Uitgeverij De Alk, Koedijkderstraat 39, 1823 CR Alkmaar. Tel. +31(0)72.511.39.65, Fax +31(0)72.512.99.89, E-mail: info@alk.nl.

In België wordt het boek verdeeld door Agora Uitgeverscentrum, Aalst/Erembodegem. Tel. 053/76.72.26, Fax 053/78.26.91, E-mail: info@agorabooks.com.

CARGOSCHEPEN

Bij Seaforth Publishing verscheen onlangs een prachtig boek onder de titel "Cargo Liners. An Illustrated History". Het werd geschreven door Ambrose Greenway. Tussen 1850 en 1950 ontstond er een dominante positie op de wereldzeeën voor het cargoschip, dat – in tegenstelling tot de trampers – regelmatige diensten verstrekke met vast aangehouden afvaartschema's op vaste data. Voor verschepers, handelaars en invoerders kenmerkten de cargoschepen zich door betrouwbaarheid. In de beginjaren verscheepten ze vanuit de geïndustrialiseerde wereld afgewerkte producten naar alle uithoeken van de wereld en brachten, op de terugweg, de nodige grondstoffen aan. De betrouwbaarheid werd gegarandeerd door de inzet van nieuwe, betrouwbare types schepsmotoren.

Het boek is van een uitzonderlijke kwaliteit en biedt 250 zwart-wit foto's uit de eigen verzameling van de auteur. De inhoud is niet alleen interessant en informatief, maar wordt ook met kennis van zaken gebracht.

Dit is werkelijk een uitzonderlijk prachtig boek, een heel dikke aanrader!

"Cargo Liners" (ISBN 978-1-84832-006-2) werd op A4-formaat als hardback uitgegeven en kost £30, exclusief P&P. Aankopen kan via de boekhandel of rechtstreeks bij de uitgeverij, Seaforth Publishing, 47 Church Street, Barnsley, South Yorkshire, UK. Tel +44.1226.734555, Fax +44.1226.734438, e-mail: info@seaforthpublishing.com.

EEN CATASTROFE MET DUIKBOTEN

Bij Pen & Sword Books verscheen het boek met de lange titel "K Boat Catastrophe. Eight Ships & Five Collisions. The Full Story of the 'Battle' of the Isle of May". Het werd geschreven door N.S. Nash. Op 31 januari 1918 kozen negen K-klasse, door stoom aangedreven duikboten, met de 'Grand Fleet' zee voor oefeningen op de Noordzee. De schepen verlieten de Firth of Forth met een snelheid van 21 knopen op een koude winteravond, geleid door het vlaggenschip HMS "Courageous". Achter dit laatste schip voer het HMS "Ithuriel" en de K-klasse duikboten van het 13de Submarine Flotilla. Vijf mijl achter hen, voeren nog eens vijf slagschepen. Toen ze The Isle of May naderden brak er navigatieverwarring uit door een verkeerde interpretatie van navigatielichten. Tijdens de paar daaropvolgende uren grepen er vijf aanvaring plaats waarbij acht schepen waren betrokken. Er vielen 104 slachtoffers.

Het fiasco en de daaropvolgende rechtszaken werden voor het brede publiek geheim gehouden tot in 1994 (!) alle details werden vrijgegeven. Het volledige verhaal werd nu te boek gesteld.

"B Boat Catastrophe" (ISBN 9 781844 159840) telt 148 pagina's en talrijke illustraties. Het kost £19.99, exclusief P&P. Aankopen kan via de boekhandel of rechtstreeks bij de uitgeverij, Pen & Sword Books Ltd,

47 Church Street, Barnsley, South Yorkshire S70 2AS, UK. Tel. +44.1226.734555, Fax +44.1226.734438, e-mail: enquiries@pen-and-sword.co.uk.

GIDS VOOR SCHELLENZOEKERS

Bij Pen & Sword Books verscheen het boek "British Seashells. A Guide for Conchologists & Beachcombers". Het werd samengesteld door Paul Chambers met illustraties van George Sowerby. De uitgever noemt het de eerste publicatie in zijn soort gedurende 140 jaar. De auteur exploreert de Britse kustwateren op schelpen. Van de alomtegenwoordige mossel tot heel zeldzame exemplaren die enkel op zeer specifieke plaatsen te vinden zijn. Het boek is opvallend omdat het ter illustratie beroep doet op originele illustraties van de gerenomeerde Victoriaanse kunstenaar George Sowerby. Naast een identificatiegids voor meer dan 400 soorten Britse schelpen biedt het boek een cultureel, historisch en wetenschappelijk inzicht in de Britse zeeschelpen en de mensen die er mee verbonden waren. Dit is een uniek boek en een perfecte gids tot de Britse (en grotendeels ook tot Noordzee) zeeschelpen.

"British Seashells" (ISBN 9 781844 680511) telt 233 pagina's en talrijke prachtige illustraties. Het kost £25.00, exclusief P&P. Aankopen kan via de boekhandel of rechtstreeks bij de uitgeverij, Pen & Sword Books Ltd, 47 Church Street, Barnsley, South Yorkshire S70 2AS, UK. Tel. +44.1226.734555, Fax +44.1226.734438, e-mail: enquiries@pen-and-sword.co.uk.

NAAR ISTANBUL IN DE XVIIE EEUW

Bij Uitgeversmaatschappij Walburg Pers verscheen onlangs "Een vorstelijk voorland. Gerard Hinlopen op reis naar Istanbul (1670-1671)", geschreven door Joris Oddens.

De reislustige regent Gerard Hinlopen (1644-1691) monsterte in de lente van het jaar 1670 aan als passagier op een oorlogsschip, dat een groot handelskonvooi begeleidde naar het Ottomaanse Rijk. Onderweg ontsnapte de jongeman uit Hoorn aan een aanval van Barbarijse piraten en bracht hij een nacht door in een Livornese cel. Maar hij bereikte heelhuids de havenstad Izmir, de eindbestemming van het konvooi. Hier besloot hij op eigen gelegenheid door te reizen naar de Ottomaanse hoofdstad Istanbul. Deze reis was levensgevaarlijk, maar getuige Hinlopens spannende en humorvolle reisverslag bleek deze de moeite meer dan waard. Gerard schreef het boek als een subtiel protest. In de opschriftstelling van zijn Istanbulreis zette hij het Ottomaanse Rijk neer als een afschrikwekkend voorbeeld voor de Republiek.

"Een vorstelijk voorland" (ISBN 90-5730-602-6) telt 272 pagina's en werd als hardback uitgegeven. Het boek kost 29.95 euro. Aankopen kan via de boekhandel of rechtstreeks bij Uitgeversmaatschappij Walburg Pers, Postbus 4159, 7200BD Zutphen. Tel. +32(0)575.510522, Fax +31(0)575.542289. In België wordt het boek verdeeld door Agora Uitgeverscentrum, Aalst/Erembodegem. Tel. 053/76.72.26, Fax 053/78.26.91, E-mail: info@agorabooks.com.



Tussen water en wind

'Tussen water en wind' is een website die Katrien Vervaele onlangs op het web plaatste. Het is een bundeling van mythes, legendes en verhalen over kust en zee die ze jarenlang bijeenprokkelde en hertaalde. De website biedt zowel verhalen als randinformatie.

Eerst was het de bedoeling het als boek uit te geven. Het Davidsfonds tekende al het contract, maar trok dit in toen 'Vissersvrouwen' van Vervaele bij Lannoo van de persen rolde. Katrien besliste dan om de mythen en legendes in een website te gieten. Dat daar ook fotootjes bij pasten, was meegenomen, want Vervaele haalt op gepaste tijden graag haar foto toestel boven.

Linken naar visserij

Het werd niet zomaar een verzameling. Vervaele zocht ook verbanden tussen de verhalen en linken naar visserij, folklore, geschiedenis van de kust. Verhalen van oude vissers zorgden dan weer voor een streepje mondeling erfgoed.

Je kunt er informatie in opzoeken en verhalen over zeemeerminnen, zeeduivels, spookschepen, verdrongen dorpen, de eeuwige kruier en Mariabeelden die werden opgevist. Hoe vaker je de website bezoekt, hoe duidelijker het wordt dat die verhalen niet zomaar ontstonden, niet alleen dienden ter vermaak, maar dat ze probeerden om gebeurtenissen te duiden, onbegrijpelijke zaken te verklaren, het noodlot te begrijpen en angsten te bezweren.

Behekste katten en zeeduivels

Omdat Vervaele de visserij in haar hart heeft gesloten, tekende ze ook hier en daar een verhaal op dat oude vissers en vissers-



André Borny - een legende op zich.

vrouwen haar vertelden. Zo vertelde de 93-jarige Simonne Debuck uit Heist: 'Wat ik ga vertellen is iets van heel lang geleden, van nog voor ik geboren was...'

'Toen mijn vader pas verkering had met mijn moeder, was er een vrouw die daar heel erg boos om was want zij wilde dat hij met háár dochter zou trouwen. In haar ogen was mijn vader de ideale schoonzoon en de perfecte man voor haar dochter. Maar ja, mijn vader was verliefd op mijn moeder en had helemaal geen oog voor andere meisjes.

Maar die vrouw had duivelse machten en ze zond mijn vader rare dromen toe... vreselijke dromen, wekenlang!

'En daarmee hield het niet op, want in die tijd sloop er geregeld een zwarte kat naar binnen en ging bij het haardvuur liggen. En als het beest er lag, liet het zich door niets of niemand wegjagen.'

'Op een dag zei iemand dat mijn vader een emmer kokend water op dat beest moest gieten om het voorgoed weg te krijgen. Zo gezegd zo gedaan. Mijn vader goot er een emmer kokend water over en de kat spurpte krijsend weg.'

'En nu komt het... de volgende dag vonden ze de vrouw die mijn vader zo had gepest, dood in haar bed.'

Ook laat Vervaele de vissers commentaar leveren. Zo vertelt Henri Tanghe uit Godschalck over de zeeduivel: 'Wij waren daar niet bang van, we hadden geen tijd om bang te zijn. Als 't stormde, waren dat nochtans grote zèès, immens hoge golven, en als 't slecht weer werd, zeiden we dat we de duivel uit de zee gingen jagen... we gaan de storm "afrijden", zeiden we, de storm afrien.' En Theophiel De Grootte: 'Sommige zeelui maken zo'n vreselijk zaken mee dat ze nooit meer op zee durven. Ze zijn zo bang geweest dat ze genoeg hebben van de zee. "Ze hebben de zeeduivel gezien", zeggen ze dan. Als ze dan tóch weer gaan varen, blijven ze bang en dat zie je aan hun manieren: ze houden ze zich angstvallig vast als ze op 't dek lopen. En nog meer dan voor anderen geldt het motto "een hand voor jezelf en een hand voor 't schip"... een hand om te werken en een hand om je vast te houden.'

De verdrongen hond

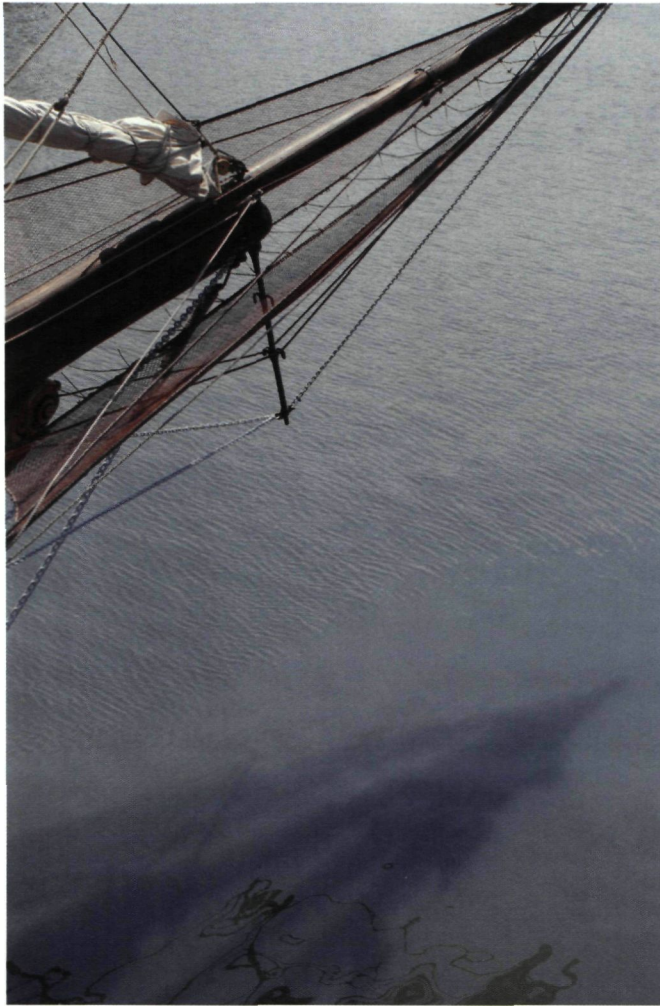
Naast de mythes, legendes en verhalen over zeeduivels, zeemeerminnen, de eeuwige kruier, verdrongen dorpen, doodskaarsen, spookschepen en opgeviste Mariabeelden, is hier en daar ook wat persoonlijke input te lezen, zoals een laatste verhaal uit het hoofdstuk 'van hanen en honden': *Mijn grootmoeder langs mijn moeders kant had iets met honden. Van de opsmuk in haar woonkamer herinner ik me behalve het kruisbeeld op groene velours onder glas en de twee vazen in art-decostijl die nu bij mij een plekje kregen, nog twee honden: de ene in brons, de andere in witte, langharige pluche. De ene in brons had aan zijn staart een haakje met daaraan een ketting waaraan een zakhorloge hing. Die staart is er om één of andere reden afgevalen, wat heel erg zonde is, maar de hond en de ketting met zakhorloge staan nog ergens op zolder. Het witte, langharige, pluche exemplaar leek in mijn kinderogen net een echt hondje. Het kleine tongetje in vilt was bloedrood en mijn grootmoeder vertelde me talloze keren dat het 't Russische hondje Laïka was dat in de jaren zestig de ruimte was ingestuurd.*

Naast dat bronzen en witte pluche exemplaar, hadden mijn grootouders ook een levende hond. Een straathond van het gemeenste soort. Zwart, kortharig en hij kon blaffen als de beste. Wat niet slecht was, want het beest deed vooral dienst als waakhond. Maar bijten deed hij niet.

Hij zat vast aan een ketting waar de kelder uitgaaf op de tuin. Er was een gat gekapt in de muur en de stenen van die muur waren helemaal glad en afgesleten door al die keren dat die hond van binnen naar buiten en van binnen naar binnen was geglipt.

Die hond had geen naam. Of hij werd gewoon 'de hond' genoemd. 'De noend'.

Maar het gaat niet over de hond die ik nog bij mijn grootouders geweten heb, maar over de hond die ze hadden toen mijn moeder nog een klein meisje was. Daarvoor moeten we dus terug naar de jaren



veertig. De hond die ze toen hadden was oud en versleten door het vele waken, het vele blaffen en door de ouderdom. En ziek. En een ziek beest hield je niet langer in leven. Dat was vroeger zo. In die tijd liep je daarvoor ook niet even langs bij de dierenarts, maar zocht je andere manieren. Niet altijd de meest elegante. Bovendien wilden mijn grootouders mijn moeder, die enig kind was, sparen. Mijn grootmoeder had haar pas op haar veertigste gekregen na een vreselijk zware bevalling en daardoor werd zij wel een beetje verwend, een beetje overbeschermd ook. En het dier ter plaatse afslachten wilden ze ten opzichte van hun kleine meisje niet doen. Een voor de hand liggende methode was verdrinking. En omdat de zee maar een kwartiertje ver stappen was, lag die beslissing ook voor de hand.

Mijn grootvader stapte dus door de in aanbouw zijnde chique villa-wijk naar zee, in zijn versleten ribfluwelen broek, zijn grijze werkvest en zijn doorlopen, vilten pantoffels. In zijn ene hand de hond aan een ketting, in zijn andere hand een jute zak en een stuk touw. Hoe het er precies op het strand is aan toegegaan, weet ik niet precies, maar één ding is zeker: de jute zak, wellicht zo'n patattenzak, werd over de kop van de hond getrokken, de zak werd dichtgebonden en in zee geworpen. Hoe luid de hond blafte, weet ik niet, hoeveel hij tegenspartelde, weet ik ook niet. Hoe ver mijn grootvader in zee is gegaan en hoe nat zijn pantoffels en zijn broek waren, evenmin. Ik ken alleen het einde van het verhaal. Nog voor mijn grootvader weer thuis was gekomen, stond de hond, druipend en nat, weer voor de deur.

Het interessante aan een website is dat hij kan groeien, aangevuld worden door verhalen die anderen kennen. Op- en aanmerkingen zijn dan ook meer dan welkom. Nieuwe verhalen, nieuwe verbanden, linken naar stoeten en processies... wie kan aanvullen, graag een mailtje naar katrien.vervaele@telenet.be.

Website: www.noordzeeverhalen.be

Dag van de garnaal

Zaterdagmorgen 24 september stond Nieuwpoort volledig in het teken van de 'dagverse' garnalen. Om 8 u 30 nam Charles Beuckels een aantal genodigden en persmedewerkers mee aan boord om op garnalenjacht te gaan. Om tien uur waren die weer aan land om naar de obligate speeches te luisteren. Intussen werd het publiek in de vismijn verrast op workshops en proevertjes. Er was bovendien de mogelijkheid om deel te nemen aan een heuse garnalenbrunch. Romeo Rau (foto) van het inrichtende Promovis Nieuwpoort was in de wolken: 'Zoals dat de afgelopen jaren ook al het geval was, zijn de garnalen ook nu weer massaal aanwezig voor onze Vlaamse kust. Dit heeft uiteraard tot gevolg dat de prijzen voor de consument op zijn minst gezegd meevallen. Momenteel betaalt men in Nieuwpoort in de vishandels op de Kaai om en bij de €4,00 à €5,00 per kilo dagverse garnalen. De garnalen zijn dus niet alleen superlekker maar daarnaast ook nog eens bijzonder budgetvriendelijk.' Niet alleen de garnalen waren trouwens massaal aanwezig, ook het publiek was massaal toegestroomd om ervan te proeven.



Volgende maand meer hierover!

Automatisch garnalen verwerken op de O 62

Begin september schakelde het kustvissersvaartuig O 62 Dini van Luc Bogaert over op een volautomatisch verwerkingsysteem van de gevangen garnaal. Nadat de vangst in een kuip gestort is, wordt ze automatisch gespoeld en gesorteerd. Zonder handarbeid gaat het vervolgens naar de volautomatische garnalkookketel, waarna de gekookte garnaal gespoeld wordt en automatisch naar het ruim afgevoerd. De werken werden uitgevoerd door het Nederlandse bedrijf KramerMachines. Reder Luc Bogaert schat de kostprijs van de totale installatie op 37.500 euro. Voor de aanschaf van de kookketel werd overheidssubsidie aangevraagd.



De Belgische visserijvloot (81)

In januari 2005 startten we met de rubriek 'De Belgische visserijvloot' waarbij we maandelijks drie foto's en een beknopte historie van de vaartuigen publiceerden. Met 111 steekkaarten van vissersvaartuigen hadden we zowat de hele varende vloot gehad. Door de goede respons op deze rubriek gingen we er nadien mee door. Sinds februari 2008 gaan we stapvoets terug in de tijd en brengen we de vaartuigen die inmiddels uit de vloot verdwenen zijn. Deze aanpak, die gepaard gaat met het nodige opzoekwerk, leverde voldoende vaartuigen op om tot vandaag in HVB telkens een bladzijde te vullen.

Voor de juiste gegevens baseren we ons op de oudere Officiële Lijst der Belgische Vissersvaartuigen. Ook andere bronnen en archieven worden geraadpleegd om de exacte gegevens over de vaartuigen en de opeenvolgende eigenaars te vinden. (Louis Vande Castele)

Z.596 DE ZWERVER

Lengte: 27,20 m

Breedte: 6,52 m

Tonnage: 99,80 bruto

Bouwjaar: 1965

Werk: PVBA J Deweert, Oostende

Motor: Bolnes 1965

Vermogen: 300 pk

Eigenaars.

PVBA De Zwerver (1965)

PVBA De Zwerver, Parkstraat 11,
Zeebrugge.(1971)

PVBA De zwerver, St Donaas-
straat 11, Zeebrugge. (1973)

PVBA De Zwerver, Reders-kaai 9,
Zeebrugge.

12.07.1988: geschraapt.

Wordt W.185 De Zwerver (Ier-
land).



Foto collectie LVC

Z.501 TAC HORN

Lengte: ?

Breedte: ?

Tonnage: 32,79 bruto

Bouwjaar: 1931 staal

Werk: Alphen aan de Rijn

Motor: Volvo Penta 1964

Vermogen: 200 pk.

Eigenaars.

Leon Depaepe en Eric Dob-
bels (1967)

Eric Dobbels, Zeebrugge
(1975)

BVBA Sabrina, (1988)

17.06.1988 geschraapt – wordt
pleziervaartuig.

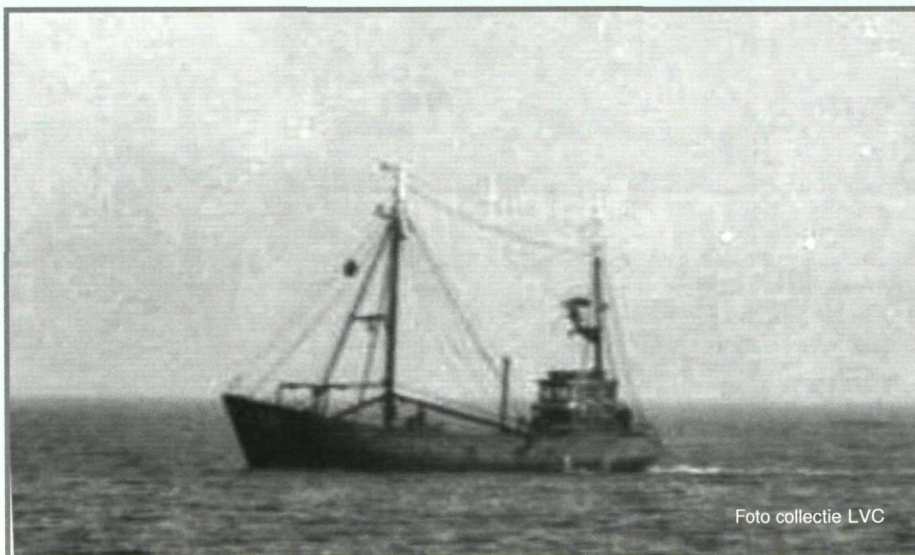


Foto collectie LVC

Z.568 ZEESPIEGEL

Lengte: 19,80 m

Breedte: 5,40 m

Tonnage: 48,82 bruto

Bouwjaar: 1962 hout

Werk: De Graeve, Zeebrugge

Motor: A.B.C. 1962

Vermogen: 145 pk

Eigenaars.

Constant Pauwaert (1962)

René Vlietinck, Knokke –
Heist (1968)

Op 02.01.1988 geschraapt

Vervangingsnieuwbouw.



COPYRIGHT LVC

VEEL PAPIER WEINIG CHOCOLA

Chris (Prut) Meyers is visser aan boord van de Z 90. Visserijschool liep hij in Heist. Hij is gehuwd met Elke waarmee hij dochtertje Elise grootbrengt. Als hij niet vergeet muziek op te zetten durft hij, in afwachting van de nieuwe CD van 't Hof Van Commerce, al eens de pas verschenen solo-CD van Buyse op te zetten.

Ook de debuut-CD's van Birds That Change Colour, Zomby en Monogold worden gewaardeerd. 's Nachts luistert hij graag naar Late Night Tales, een reeks compilatie-CD's samengesteld door verschillende grote artiesten. Deze maand kocht hij de editie van Trentemoller.

'HAD UW DUIM IN M'N KONT GEZETEN, IK KNEEP 'M AF.'



M'n eerste Grote Avontuur, als versbakken schipper, is nog maar pas achter de rug. Ik schrijf dit stukje terwijl m'n tweede reis als schipper alweer bezig is. Dat komt doordat we korte zeereizen maken.

Het is al een beetje minder avontuurlijk dan de eerste keer, maar omdat we nu op een andere visgrond zitten is het toch ook weer nieuw; ook omdat we deze visgrond nog maar een maand bevissen met onze sumwings. Gelukkig let ik nu wel op de details zodat ik niet meer voor onbekend terrein kom te staan. We vertrokken uit Den Helder, een prima haven om uit te varen, al is het gat van de Moormanbrug behoorlijk krap. Had Uw duim in m'n kont gezeten, beste lezer, ik kneep 'm af. Den helder is ook een haven om er een avondje aangenaam vertier en rust te beleven. (Let op het woord rust, die komt onze veiligheid ten goede, want haast en spoed zijn zelden goed.) Er is daar voor elk wat wils.

Dat is wel even iets anders dan in Thyboron of Hanstholm, als je op d' Oost zit, waar we normaliter deze tijd van 't jaar toeven. Die verandering van visgrond (nu is het de Noord) hebben we te danken aan onze baas die daar een mooie (lees:rendabeler) toekomst voor ons zag liggen. Maar genoeg daarover. Winden en wegzetten is nu de boodschap. En bij mindere vangsten is het sparen en vergaren. Deze reis heb ik al een paar nieuwe schipperervaringen

opgedaan. Zo heb ik m'n 1e plomper (= grote steen) helpen vangen. Die visten we op in *Plompsaland*. (Het is niet omdat je nog maar pas reserve-schipper bent dat je niet met een nieuwe benaming kan komen!) We zijn ook al eens vast komen te zitten, zodat de top van de bok in 't water zat en het water door de loospoorten kwam; een heel aparte ervaring is dat als je schipper bent. Dan vraag je je wel af hoe koelbloedig je moet zijn om 't vaartuig ondersteboven te winden. Enige rectale spanning zal bij mij ook dan wel te voelen geweest zijn. Het weer is deze reis verre van aangenaam. Een neveneffect van het slingeren van het schip is de stress die men op 't WC ervaart. Een zwanenhals is er niet op ons scheepstoilet. In plaats daarvan werkt men met een klep. Als je die tijdens het slingeren van het schip op een verkeerd moment opent levert het sproeten op je achterwerk die niet zo sexy zijn als deze bij roodharige meisjes.

Nog iets die me opviel en zelfs bijna verontrustte: op de Noord moet je wel bezig zijn met je wacht en met niets anders. Daardoor speelde er bij momenten zelfs geen muziek op de brug omdat ik zo intens bezig was dat ik de CD vergat. Voor een die hard muziekliefhebber als ik wil dat iets zeggen. Even schrikken dus!

Chris Prut • chris.prut@telenet.be

SCHILDERWERKEN ROMAN



Ploegstraat 36
8450 Bredene

TEL 0477/43 40 14
nick.roman@telenet.be

PROEF DE SOEP

EN HOU JE KOP



22 oktober
DAG VAN DE
KRINGWINKEL

FEESTELIJKE OPENDEURDAG
IN AL ONZE WINKELS.

Brugge : Langestraat 169/171
8000 Brugge
Brocante en prullaria

Blankenberge : Ambachtstraat 5
8370 Blankenberge
Stripbeurs

Beernem : Fortstraat 9a
8730 Beernem
Brocante en prullaria

Zedelgem : Torhoutsesteenweg 238
8210 Zedelgem
Brocante en prullaria

Knokke Heist : Kursaalstraat 55
8301 Knokke Heist
Zee en scheepvaart

Uw herbruikbare spullen gratis
laten ophalen : bel 050 34 94 00

www.klctrad.be

www.uwkringding.be

BON
KORTING
10%*

***Deze korting is enkel geldig op 22 oktober.**
Eén kortingsbon per klant.
Niet geldig op revisie.